

Domoljub

v Ljubljani 13. marca 1940

Leto 53 • Štev. 11

Zgodovinske besede našega voditelja

Na študijskem dnevu Akademске zveze v Ljubljani je slovenskim akademikom v četrtek, 7. marca popoldne v beli dvorani »Uniona« govoril tudi predsednik senata g. dr. Anton Korošec. Njegov govor prinašamo dobesedno:

Gospodje, ki so organizirali današnji shod, so mi pisali, naj govorim o državi in naših odnosih do nje. Nihče izmed teh gospodov gotovo ni mislil, naj bi govoril abstraktno in splošno o državi, o pojmu, o definiciji, o raznovrstnosti državnih oblik in vladavin, kakor tudi nihče ni mislil, ako govorim o dolžnostih do države, da bom vas vzpodbujal, kako morate vestno plačevati davke.

Temveč naj govorim politično kot politik politikom.

Naša država je kraljevina Jugoslavija, ki nam je nedotakljiva, ki se ne more zmanjšati, ampak samo razširiti. Vladarji Jugoslavije so kralji iz domače narodne hiše Karadjordjevičev. (Navdušeno vzklikanje kralju in kraljevskemu domu.)

To so naši najvišji in edino praktični nalogi o državi.

Ako povemo še to, da si želimo našo državo Jugoslavijo videti čimprej tako preurejeno, kakor se sedaj ureja na Hrvaškem, smo povedali vse, o čemer ne želimo in ne maramo voditi nobenih nadaljnjih diskusij. (Tako je!!!) To vse nam je sveto, resno, najvišje. Kdor nam to ruši, je naš sovražnik.

Vsi veste, da so bili časi, ko so naši »slovenački bratje v tem oziru grdo in podlo sumničili naše vrste, ko je bil vsak naš politični nasprotnik tudi naš politični ovaduh. Ti časi so za nami! (Navdušeno pritrdjevanje.)

Se se sicer sedaj najdejo ljudje, ki od časa do časa poročajo na »kompetentna« mesta, češ, da še nismo dovolj zaposeljeni.

A hvala Bogu, ni več ljudi, ki bi take bajke verjeli.

To pa tudi zato ne, ker je ravno o neklih najbolj gorečih »domoljubnih« denuncijantih znano, da stojijo v plačani službi inozemstva. Nič ni tako skrito, da ne bi postalo odkrito.

Kar se tiče naše mladine, smo v srečnem položaju, da nam ni treba dajati navodil in programov, po katerih naj bi mladina živel, ampak da lahko obenem tudi s ponosom pribijemo: Naša slovenska mladina je takšna, kakršno si želimo, in naše želje gredo samo za tem, da ostane, kakršna je! Zvesta Bogu, zvesta kralju, zvesta Jugoslaviji, zvesta Sloveniji! (Navdušeno dolgotrajno vzklikanje in pritrdjevanje.)

Velika je razlika med mladino, ki je naša, in med mladino, ki ni naša. Nočemo

splošno sumničiti mladine, ki ni naša, ampak radovoljno predpostavljamo, da je idealna in dobronamerna. Toda mi jo samo opozarjamo, da za njo stojijo starešine in tudi cele organizacije, katere so bodisi republikanske, bodisi destruktivne, bodisi celo komunistične. To dobro mladino v slabi družbi pozivamo, naj nam da roko v idealno patriotsko pobratimstvo, da se skupno borimo za mir človečanstva, za srečo naše domovine in za dobro našega kralja. (Vzklikanje kralju.) Naj se porinejo v stran vsi, ki nas ovirajo na tej poti!

Mislím, da ste me razumeli, vi, ki stojite tukaj okoli nas, a da nas je razumela tudi mladina, ki misli, da ni naša, a je vendarle po mišljenju in hotenju bolj naša. Da pa so in bodo ostale na akademskih in podeželskih tleh tudi bolj ali manj neznatne manjšine, ki so in bodo ostale vedno diametralno drugačne, kakor si jih želimo, to je vemo dokaz, da živimo na zemlji, da živimo v sredini realnega življenja.

Povejmo danes enkrat tudi nekaj o Fincih. Vse v srcu občuduje Fince! Bodimo odkriti: tudi pri nas v Jugoslaviji. A nihče nima korajža, to tudi v javnosti povedati. Celo listov je malo, ki bi si upali to iskreno in odkrito reči. Nepogumni, slabotni ljudje imajo navado, da si upajo govoriti samo o tem, kar najde splošno odobravanje. Dandanes pa je naša družba v Jugoslaviji že tako okužena, da jasno, zdravo socialno stališče ne najde več splošnega odobravanja.

Mi pa, ki smo ali mladi po letih ali mladi po zdravem mišljenju, se niti najmanj ne obotavamo javno povedati in pogumno naglasiti: Neizprosno borbo proti vsem prevratnim programom! Mi smo za napredek in razvoj socialnih zakonov, a nismo za tlačanstvo, suženjstvo in robstvo. (Navdušeno ploskanje.)

Da nam nihče ne bo očital, da se tudi mi izogibamo javnosti, zato povemo kratko in glasno: boj povsod in vselej proti največji sramoti naše dobe, proti komunizmu! (Tako je! Dolgotrajen aplavz.)

Zato tudi sočustvujemo in simpatiziramo s Finci! Toda simpatije niso dovolj!

Da mi Jugoslovani ne gremo aktivno pomagat Fincem, je naravno in razumljivo, kajti mi smo nevtralni in hočemo in moramo ostati nevtralni, ker nečemo zabresti v vojno.

Toda v naši državi je, pravijo, mnogo komunistov. To niso Jugoslovani, to so internacionalci! Kje se skrivajo sedaj ti junaki? Ne silimo jih med Fince, a naj gredo vsaj tja, kamor spadajo! (Odobravanje.) Zakaj ne formirajo čet, bataljonov in polkov, da bi šli na pomoč svojim somišljenikom in bratcem v Ru-

siji, katerih sedanjí voditelji naš slovenski rod tako nepopisno sramote s svojim strateškim neznanjem, s svojo vojno-tehnično nesposobnostjo.

Morda je odgovor na to, da jim je padlo srce v hlače, odkar so bili v Španiji tako grdo tepeni. Potrebno je bilo, da se našim rdečim širokoustnežem to pove enkrat neustrašeno v brk.

O marsičem bi se še moralo govoriti, a se ne govori. Celo Pen-klubí molčijo o stvaréh, o katerih bi lahko govorili in bi morali govoriti; molčijo, ne vemo, ali iz velikega strahu, ali pa iz prevelikih oziróv na svoje komunistične člane, katerim ne marajo moliti njihovih velepolitičnih krogov.

Kaj pa mislimo o vojni?

Tolikokrat je bilo povedano, da upamo, da mi ne pridemo v vojno.

A nikdar ni to prevečkrat povedano. Ljudje zopet radi to na novo ališimo. Kakor nam je nekdaj bilo ljubo, kadar smo kot mali fantje hodili z očetom v temi po gozdu in nam je moral vsak hip potrditi, da ni nobenega strahu blizu.

Se nekaj je, kar moramo povedati.

V Belgradu in po vsej državi se zbirajo ljudje bodisi v trdne, bodisi v ohlapne organizacije, ki so sicer ne po imenu, toda po mišljenju republikanske in levičarske. Večinoma stoje pod diskretnim vodstvom svobodnega zidarstva, ki je nasproti komunistom in republikancem skrajno popustljiv, če jih celo aktivno ne podpira.

Kdor je dobrega mišljenja, kdor hoče varovati našo narodno dinastijo, kdor hoče ohraniti pridobitve naše narodne in krščanske civilizacije, kdor hoče socialno evolucijo, a ne revolucijo, kdor hoče svobodo, a ne tiranstvo, naj gre z nami na stražo za naše ideale. Podajmo si roke in korakajmo!

Bojim se, da so naši nasprotniki bolj nevarni, kakor mislimo. Vse Kerenskijske figure so že na vidiku, treba je samo, da se pokaže še Kerenjski in odvede domovino v propast.

Mi, ki imamo jasne ideale, a se ne damo voditi od temnih sil, pripravimo se na vso borbo! Na dan, na plan, kdor hoče svobodno domovino!

Naš Viipuri ne sme biti osvojen! (Dolgotrajno navdušeno ploskanje in vzklikanje.)

Govor dr. Korošca je izzval v vseh političnih krogih veliko pozornost. Vsi poudarjajo, da je dr. Korošec spet spregovoril o pravem času in znova pokazal na vse nevarnosti, ki prete od raznih prevratnih in levičarskih činiteljev družbi in domovini.

Bela kuga

Kuga! Strašne besede! Kar zabele je ljudi pri duši, ko se je raznesla beseda, da sili v deželo tako imenovana črna smrt. Premišljevali so zapustili svoje domove, povežali svoje tisočake in šli, da naravnost bežali, dvije bežali so že samo pred strašilom črne smrti. Tisti, ki niso ničesar premogli, so pa na svojih domovih trepetali in z obupom prižakovali svoje neizogibne bridke uode.

Ali je kdo zatrepal in se zgrozil v duši, ko je ob zadnjem banovinskem zborovanju iz ust našega bana potelela med svet beseda o beli kugi, ki tudi z vsjo grozo grozi in preti s smrtjo, da, z neizogibno smrtjo malim narodom, torej tudi nam, ki smo majhen narod. Beseda je potelela med svet in skoraj, da ni našla odmeva. In vendar je strašna ta ugotovitev: bela smrt preti uničiti zdravje našega naroda.

Mislím, da veste, kaj je bela kuga. To je pešanje rojstev med našim ljudstvom. Skoraj je ni župnije, kjer bi ne bilo pritožbe, da je nekda pri istem številu prebivalcev bilo rojenih do štirideset, do šestdeset otrok, danes pa so v istih župnijah padla rojstva nazaj na trideset in na petdeset ali pa še nižje. Padec rojstev so najprej kazala le bolj naša mesta, želoma tudi trgi, potem je ta padec zašel v industrijske kraje, zdaj ga poznamo tudi že marsikje po kmetih. S ponosom smo včasih ugotavljali, da je kmet stebler našega naroda, da je njegova korenina, njegov mozeg in njegovo jedro in hrbtnica in kar smo že imeli takih lepih in pohvalnih izrazov, smo jih porabili, da smo pokazali svetu moč in zdravje našega naroda. Danes bomo pa začeli ugotavljati, da mali narodi — med njimi tudi naš narod — pešajo in hiraajo v svojih koreninah, da neizprosna zgodovina piše malim narodom v spominsko knjigo — pogin in smrt. Pa kaj malim, saj še velikim ne bo prizanesla...

Kdo bo imel od tega korist? Država ali narod, kmetija ali industrija? Kmet ali izobraženstvo, delavec ali obrtnik?

Vsi ti sloji kopljejo sami sebi pogin in propad in uničenje.

Kdo pa je kriv tega propadanja in razpadanja, tega razkrajanja in uničevanja naših družin?

Na dnu vsega tega opazamo delo temnih elementov, da se tako izrazimo. Kdo bi bili ti temni elementi? Kdo bi pretel zadati smrtno rano našemu narodnemu življenju? Kdo mu pije zdravo kri in mu naliva strupa v čašo njegovega življenja?

Začnimo kar po vrsti. So ljudje, ali kupljeni ali neкупljeni, ne vem, ki so na vse mogoče načine izpodkopavali temelje zdravemu verskemu naziranjju v naših vrstah. Bog, božja previdnost, odgovornost življenja: vse je bilo vredno le posmeha, vse je bilo le sleparjenje lahkovernega ljudstva. Kjer je ljudstvo šlo na ta lim, kjer je ljudstvo nasledilo sladkanju teh in podobnih pomilovalcev, tam je začelo iti ljudsko zdravje navzdol, tam smo najprej prišli do družin z enim samim, morda še z dvema otrokoma.

Začelo je poganjati med nami tisto napačno usmiljenje in pomilovanje, češ, človek je ustvarjen na svetu za samo trpljenje. Mi pa nočemo, da bi naši otroci toliko trpeli, kolikor moramo mi trpeti. Začela se je širiti beseda o vojnah, o oboroževanju, o vpadih

sovražnikov in podobno. Kdo bi ob takih preokrovanjih ne izgubil poguma! Kdo bi imel še veselje do življenja! Tako govorjenje mora roditi obupanost in malodušnost, ta malodušnost se mora pokazati v sovraštvu do vsega, kar je na svetu rojenega.

Potem ne pozabimo na prostaško pojmovanje zakonskega in družinskega življenja, kakršnega ga slika svetovno časopisje vseh vrst od kapitalističnega, judovskega in komunističnega doli do najbolj zakonitih pokrajinskih v svobodomiselnem duhu pisanih lističev. Vsi ti listi pišejo o zakonskem ali o družinskem življenju tako podlo in umazano, da ni nič čudnega, če je iz tega in takega pisanja mogla priti nad ves svet poplava bele kuge.

Papeži za treznost

Papeži so že večkrat priporočali in blagoslovili delo za treznost. Prav posebno so se v tem odlikovali zadnji trije Piji.

Piju X. se je leta 1913 poklonilo veliko odposlanstvo abstinentov iz raznih narodov — tudi slovenskega — pod vodstvom nizozemskega ministrskega predsednika barona Beerenbroucka. V lateranski cerkvi so imeli sv. mašo, ki jo je bral kardinal van Rossum, Nizozemec. Papež se je pri avdienci malo poslušal iz vinom iz Farscatti, delo za treznost pa seveda odobril, pohvalil in obdaril z odpustki.

Piju XI. so se leta 1930 poklonili nemški borci za treznost in mu izročili svojo spomenico. Papež je imel nanje daljši nagovor, v katerem je hvalil in priporočal delo za treznost. Pij XI. se je — ker ni govoril nautenih govorov — v svojih govorih rad malo ponavljal. Tako je tudi pri tem nagovoru nekoliko ponavljal svoje misli; videlo se mu je pa pri tem ponavljanju, kako zelo mu je stvar pri srcu in kako mu gre pohvala iz srca. Skoro ni mogel najti dosti besedi, s katerimi bi bil izrazil pohvalo treznosti. »To je sveto delo, to je bogoljubno delo, to je delo za čast božjo, za kraljestvo božje, delo za človeško družbo, za srečo družin itd. ...« Da so po takem govoru borci za treznost šli od avdiencie vsi zadovoljni in poživljeni, je razumljivo.

Pij XII. je še kot nuncij v Berlinu in kot kardinal večkrat pokazal svoje veliko zanimanje za treznostno delo in ga tudi pospeševal.

Cerkev na rimski svetovni razstavi

Nedavno je bila v pravkar dokončani »Palazzo degli Uffici« rimske svetovne razstave v letu 1942 seja odbora, ki ima v rokah priprave za katoliški paviljon na razstavi. Predsedoval je msgr. Celso Costantini, tajnik kongregacije za širjenje vere. Seje pa se je udeležil tudi italijanski poslanik pri Sv. stolici Dino Alfieri.

Po seji so šli člani seje skupno na ogled veličastne stavbe bazilike obeh apostolov pravok, ki bo stala na razstavišču. To mogočno hišo božjo bo postavila milanska tvrdka bratov Castelli po načrtih stavbenika Foschinija. Nedavno so začeli postavljati veličastno kupolo.

Katoliški paviljon bo okrašen s 60 m dolgim pročeljem iz stebrišč. V prvih prostorih paviljona bo pregled prve dobe krščanstva v

Saj vemo, da se danes naše žene beje biti matere, ker se boje, da jih izprijeva in pokvarjena sodrga, ki je pila blato takih časopisja, ne bo javno napadla in opozorila s psokvami najhujše vrste, s psokvami, katerih dom so žganjarske beznice, in ki ne najdejo mesta v slovarjih, v katerih se zbir bogastvo narodnega jezika.

Je nekaj gnilega v deželi danski... To gnulobo zatirati in preganjati ne sme biti namo delo banovine, ne morebitnih banalnih svetnikov, ki so poslušali obsodbo bele kuge iz ust našega ljudskega bana, vse, kar je še zdravega v živem telesu našega naroda, mora s krepko roko poprijeti na delo in rešiti našo narodno moč, naše narodno življenje, če nočemo, da ne bo naša pozni rodovi brali v zgodovinskih knjigah poznejših časov čudnega stavka: »Bilo je v časih, ko so še Slovenci živeli na zemlji...«

val. Posebno naklonjenost je kazal mednarodni katoliški protialkoholni zvezi in I. mednarodnemu katoliškemu kongresu zoper alkoholizem, ki je bil v letu 1932 v Varšavi.

Zastopnik katoliške univerze v Nymwenu na Nizozemskem je nedavno izročil Piju XII. vdanostno spomenico univerze, obenem pa sporočil pozdrave nizozemske »Sobrietas« (Treznost). Takoj je papež pokazal svoje posebno zanimanje za Sobrietas in omenjal tudi nemški »Kreuzbund«, ki da ga dobro pozna in visoko ceni.

Predsednik Mednarodne katoliške zveze zoper alkoholizem, škof doktor Meile iz St. Gallna v Švici — ki ga je sedanjí papež sam v škofa posvetil, ko je bival na počitku v Rohrschachu ob Bodenskem jezeru — je bil pri Piju XII. 14. maja preteklega leta v avdienci. Sv. oče je z veseljem vzel na znanje poročilo o delu zveze in je prosil škofa, naj vsem članom katoliške protialkoholne ustanove sporoči njegovo posebno priznanje in njegov pozdrav. — Jasno in določno je izrazil pomea popolne zdrznosti s sledečimi besedami:

»Zloraba alkohola je greh; tam, kjer povzroča žalostne posledice, velik greh, da vnebovpjioč greh. Prostovoljna zdrznost v zadočenje za grehe nezmernosti in v zgled drugim, da bi jih odvrnili vsaj od namerne zlorabe alkohola, je apostolatvo, ki ga Cerkev priznava in odobrava, hvali in blagoslavlja.«

Rimu v dobi cesarjev. V naslednjih dvoranih bodo številni zgodovinski liki predstavljali nespremenljivoat tradicije obeh apostolov skozi stoletne dobe. Obiskovalci bodo mogli doživeti v podobah zgodovinski izvor krščanstva v Rimu in nastop obeh apostolov v tedanji prestolnici sveta.

Natančno bodo obnovili cesarski Rim iz dobe obeh apostolov. Prav tako bodo ponazorjeni prizori preganjanja kristjanov iz Nerovih časov. Dalje bodo videti podobe svetega Petra iz vseh časov in krajev, med njimi slavni medaljon Boldettijev, ki ga ima krščanski muzej v Vatikanu.

Sveta stolica, italijanska vlada in zasebniki bodo v katoliškem paviljonu razstavili številne dragocene zgodovinske predmete.

KAJ JE NOVEGA

OSEBNE VESTI

o V nedeljo, 10. marca so praznovali v Vodicah slovesno 25-letnico, kar župnikuje pri njih g. Peter Jane. Na mnoga leta!

o 50-letnik je postal prof. na ljubljanskem učiteljsku dr. Joža Lövrenčič, eden naših najboljših poznavalcev goriške kulturne zgodovine. Bog živi g. profesorja še mnogo let!

DOMAČE NOVICE

d Redna služba božja se je zopet pričela na Smarni gori. Do pozne jeseni bo vsako nedeljo in praznik ob 10 sv. maša s kratkim nagovorom. Le v primeru prav slabega vremena službe božje ne bo.

d Stare 50-dinarske kovance bodo zamenjali vsi poštni uradi v državi do 16. avgusta 1940. Poštni uradi so to dolžni storiti po nalogu poštnega ministra.

d Ban dr. Natlačen botruje naprej. Splošno je znana skrb in socialno čuteče srce našega g. bana dr. Marka Natlačenega za revne družine s številnimi otroci. V sredo je g. ban v ljubljanski porodnišnici zopet osrečil tri take revne in številne družine. Otrokom dveh mater, in sicer matere Amalije Kos iz Vidma pri Lukovici ter Marije Hribar iz Bloške Police je bil za krstnega botra, tretjo revno delavčevno mater iz Ljubljane pa je tudi obdaril z lepo vsoto. Vse matere v porodnišnici so bile nad tem plemenitim dejanjem g. bana vžradsene in so g. banu za to izredno naklonjenost njegovo iz srca hvaležne.

d Nove ugodnosti mestnim delavcem je dovolil ljubljanski mestni svet na seji dne 9. februarja, ko je vsem stalnim in nestalnim mestnim delavcem priznal pri oddaji električnega loka in električnih instalacij, prav tako pa tudi pri oddaji plina in plinskih instalacij iste ugodnosti, kakršne uživajo drugi mestni uslužbeni. Sama ugodnost pri elektriki bo prihranila mestnim delavcem okrog 40.000 din.

d Andrejevo. Minister za notranje zadeve je podpisal odlok, po katerem se novo zgrajeno naselje na področju vasi Spodnje Gorje v radovljiskem okraju, kot novo naseljeni kraj imenuje odslej Andrejevo.

d Pri ženah, ki več let trpe na težki stolici, deluje vsakdanja uporaba naravnega »Franz-Josefove« grenke vode, zavžite zjutraj in zvečer po četrtinki kozarca, zelo uspešno. Tudi bolj občutljive pacientke rade jemljejo »Franz-Josefovo« vodo, ker se že v kratki dobi pokaže zelo prijeten učinek.

Ort. reg. B. Nr. 3474/34.

d Enake postopanje za vse! Iz inozemstva prejemamo zadnji čas stalne pritožbe, da naših listov ne prejemajo v redu, niti ne po treh do štirih tednih! Vsem sporočamo, da ga redno pošiljamo. Čudno pa se nam zdi, da je mogoče nemške časopise v naše kraje tako redno pošiljati, da so v teku dveh dni iz Berlina že tu, dočim naši časopisi ne morejo do naših naročnikov. Potrebno je, da

VINA dolenska, štajerska in sploh vseh vrst, kupite pri **CENTRALNI VINARNI v Ljubljani.**

oblast v tem oziru nekaj ukrene, da bo za vse enaka pravica in enako postopanje!

d Za zvišanje rudarskih plač so se vršila pri TPD pogajanja, ki pa so odložena na zadnje dni tega meseca, da prej zaključijo TPD nove dobavne pogodbe z novimi cenami z železnico, zasebniki in Italijo. Dogovorjeno pa je bilo, da bo zvišanje plač veljalo tudi za nazaj, namreč od 1. marca dalje.

d Carine preste žveplo za vinograde se bo letos pri nas uvažalo po odredbi finančnega ministra.

d Banovinska cesta od Laz do Planine je do vključno 14. marca zaprta za vsak promet.

d Odbor za pregled zakona o Sokolu kr. Jugoslavije je bil imenovan na zadnji seji vlade. V odboru so: minister za vojsko in mornarico, minister za ljudsko, in telesno vzgojo in gradbeni minister dr. Miha Krek. Daj Bog, da bi gospodje težko vprašanje rešili v popolno zadovoljnost našega ljudstva!

d Komunistem — največje slo sedanje dobe — opisuje dr. Ahčin v enako imenovani knjigi. Pisatelj osvelti na izredno preprosto in poljuden način to zablodo našega časa in je zato knjiga primerna in dostopna najširšim množicam našega naroda. Knjigo toplo priporočamo na samo v branje, ampak v temeljiti študij. Cena knjigi je 10 din za broširan in 10 din za vezan izvod. Naroča se pri ZF, Ljubljana, Miklošičeva cesta 7-L.

d Ponarejene 50- in 20-dinarske kovance srečuješ zadnje čase vedno bolj v prometu. Bodimo torej pazljiv!

Rok za sprejem mladeničev v Vazduhoplovno podčastniško šolo Novi Sad, starost od 17 do 21 let je do 15. marca t. l. Vsa tozadevna pojasnila dobite ustmeno ali pismeno: Koncesionirana pisarna Per Franjo, kapetan v p. Ljubljana, Majstrova ulica 14. Za pismeni odgovor priložite kolek ali znamko za 6 din.

d Plače katoliške duhovščine. 7. marca je vlada med drugim sklenila uredbo, s katero se zvišajo draginjske doklade katoliški duhovščini. Uredba stopi v veljavo 1. sušca 1940. Po tej uredbi (čl. 1) se osebna draginjska doklada, ki se izplačuje katoliški duhovščini na podlagi zakona od 28. julija 1925 in poznejših sprememb in dopolnil, zvišuje, in sicer: aktivnim duhovnikom za 40%, upokojenim ter doslužnim pa za 75%. Ker znana draginjska doklada za aktivne in upokojene katoliške duhovnike zdaj 339 din, bo dobil po novem aktivni duhovnik, župnik ali kaplan 135.80 din več na mesec, medtem ko bo upokojeni duhovnik dobil 254.62 din po viška. Poleg draginjske doklade dobivajo katoliški duhovniki pri nas prav neznatno temeljno plačo, ki pri župniku, kateri ima na primer 15 let službe, znaša nekako 254 din na mesec, pri kaplanu pa, ki ima 10 let službe, le nekako 188 din na mesec. Ta temeljna plača ostane nespremenjena in so povišane le osebne draginjske doklade v zgoraj omenjeni izmeri. To smo povedali zaradi tega, da bi svet videl, kako slabo je pri nas še vedno plačan katoliški duhovnik, o katerem nekateri govorijo, koliko denarja ima. Te številke same govorijo!

d Slovenci v Zagrebu. Belgrajsko »Vreme« objavlja iz Zagreba poročilo, da so volivni imeniki za mesto Zagreb o volitvah v hrvatski sabor že gotovi. Po sestavljenem vo-

ob reumi

poskusite 1-2

ASPIRIN

tablete

Ni drugega zdravila po imenu »Aspirin«, temveč edino le »Bayer«-jev Aspirin.

Reg. v. g. št. 1. b. 17992 od 25. III. 1938.

livnem imeniku ima mesto Zagreb v sabsor-ske volitve 54.000 glasov, za skupščinske volitve je pa imei Zagreb nad 73.000 volivcev. Ta razlika prihaja od tega, ker so v volivnem imeniku za sabsorske volitve vnešeni samo tisti volivci, ki so pristojni v občino Zagreb. Čez 16.000 Slovencev, ki so se pri zadnjem ljudskem štetju leta 1931 izjavili, da je njihov materin jezik slovenski in da so Slovenci, je črtanih iz knjig občinskega in volivnega imenika za sabsorske volitve za mesto Zagreb.

d Še za 24 milijonov lir našega premoga želi Italija, poleg 200.000 ton, ki jih že sedaj dobavljamo Italiji.

d O naglih vojaških sodiščih in njih ustroju priobčuje daljše poročilo nedeljski »Slovenec«. — Isli »Slovenec« prinaša tudi uredbo o povišanju prejemkov državnih upokojencev.

d Meningitis, to je neka možganska nelezljiva bolezen, se je pojavila že v mnogih krajih Hrvaške. Najprej so jo zasledili v Dalmaciji, kmalu nato pa tudi v Hrvaškem Zagorju in okolici Varaždina. Bolezen je zavratna in težko ozdravljiva, prenaša pa se zelo rada. Bilo je tudi že mnogo smrtnih primerov. Oblasti so takoj poslale zdravnike, ki so najbolj okužene kraje preiskali in bolnike hitro ločili od ostale okolice in jih odpeljali v bolnišnice.

d »Meščanska zaščita« prenehala. Varnostno službo v Zagrebu s 1. marcem opravlja spet samo policija. Nekaj mesecev je policiji pomagala »Meščanska zaščita«, odkar so se v mestu pomnožili razni umori in napadi. Meščanska zaščita je pomagala očistiti Zagreb nevarnih oseb, obenem pa je podpirala tudi podvig za izločitev nestrpnih hrvaških skrajnežev, ki so rovarili na vse pretege proti sporazumu. Ker je glavno delo opravljeno in ker je v policijo stopilo precej članov zaščite, bo sama policija skrbela odslej za varnost zagrebških meščanov.

d Ugotovitev protijetičnega oddelka za ljubljansko okolico. Ze leta 1937 in 1938 je bila na pobudo oddelka izvedena po vsem okraju tako imenovana Pirkejeva reakcija na vseh šolootveznih otrocih. Ta postopek

Nezakonski rod

Vsako bo rad priznal, da so otroci, ki so rojeni zunaj zakona, veliki siromaki, pa naj bodo doma pri starših nezakonske matere, pri materi sami, ali naj jih mati pod silo razmer in življenja izroči v reje tujim ljudem, ali naj pridejo tudi v katerikoli zavod. Pokojni dr. Krek je nemalokrat rekel, da vzgoja pri materi sloni na ljubezni, vsaka druga vzgoja pa na paragrafi, ki materine ljubezni ne morejo nadomestiti, če so še tako dobri in popolni. Nič ni čudnega, če se nezakonski otroci čutijo, da so nekam manj predni člani slovenske družbe, kakor odrasli ljudje. In vendar so bili in bodo tudi v prihodnje po sv. krstu sprejeti v število božjih otrok. Dolžnost nezakonskih roditeljev je, da se pobrigajo za krščansko, versko vzgojo svojih otrok, da se ne zadovoljujejo in da ne mislijo, da so še vse storili, če odplačujejo samo mesečne prispevke za njih vzrejo. Nezakonski oče, nezakonska mati, tudi od taju bo zahteval štipendij vesoljšta neumrljivo dušo vajinega otroka! Kako bridko me je svojčas zadelo priložba takega od staršev bi rekli zavrženega otroka, ki se je za greh svojih roditeljev pokoril pri tujih ljudeh: »Še macka pride pogledat svoje mlade, moja mama pa ne pride nikoli do mene.« In če mama ne, kje je šele ata!

nam pokaže, v koliko so otroci okuženi z jetiko in je nekakšno merilo za razširitev jetike v določenem kraju. V lanskem letu je bilo delo s Pirkejevo reakcijo zaključeno in poročilo odelka objavljala njegove ugotovitve. Vsaka skupaj je bilo cepljenih 8190 otrok, od katerih je bilo 1763 takšnih, ali 21,4%, pri katerih je bil uspeh reakcije pozitiven, to se pravi, da so okuženi. Največji odstotek izkazuje jetika na Vrhniki. Tam je od 430 pregledanih otrok okuženih 280 ali 65,1 odstotek. Slede Notranje gorice s 53,7%, Dobrova 51,5, št. Jošt 50,3, Ligojna pri Vrhniki 42,8, Borovnica 42,6% itd. V splošnem je iz poročila razbrati, da izkazujejo najvišje odstotke okuženih otrok kraji v notranjem delu okraja, najnižje odstotke vasi v Posavju, sredino pa tvorijo dolnjski del okraja. Protijetični oddelek za ljubljansko okolico vzdržuje občine s 1 in pol odst. doklado iz svojih proračunov. Poleg tega prejema še podpore od Protijetične zveze in od OUZD.

d Pri saprtju ali pri motnjah v prebavi vzemite zjutraj na tešče kozarec naravno »Frans-Josef« vode.

d Prejemke staroupekajencev bodo s posebno doklado in veljavnostjo od 1. aprila dalje vsaj deloma izenačili s plačili novoupekajencev.

d Tako je prav. Ministrski svet je sklenil, da se tistim državnim uradnikom, ki so plačali donar za plinske maske vrne ta denar, ker bo država sama plačala maske.

d 200 leta stara slovenska knjiga v Peking. Mi ljonski duhovnik Jožef Časl poroča v »Katoliških misijonih« št. 82, 1940, da se nahaja v Lazaristovski knjižnici v kitajskem Peking slovenska knjiga Ahacij Steržinar: Catholisch kershanskiga vuka peissme. 1729. Pisec vprašuje, kako je ta knjiga tja prišla. Bržkone bo pravi odgovor ta, da jo je o. Avg. baron Hallerstein prinesel s seboj, ko je kot jezuitski misijonar prišel v Peking leta 1739. Jezuit o. Avg. Hallerstein je bil rojen 18. av-

gusta 1708 v Mengšu in je umrl v Peking 29. oktobra 1774 baje zaradi kapi, ki ga je zadela, ko je zvedel, da je njegov red razpuščen. Bil je zvezdoznanec, priljubljen na cesarskem dvoru in povišan v mandarina.

IZ DOMAČE POLITIKE

p Podpredsednik vlade dr. Maček je pred nekaj dnevi sprejel znanega črnogorskega politika dr. Sekulo Driljeviča, katerega pozna javnost kot vztrajnega borca za črnogorsko avtonomijo in kot navdušenega federalista.

p Proglas, ki ga je izdal te dni dr. Maček proti frankoveim in drugim rušilcem sedanjega stanja na Hrvaškem, je našel velik odmev v vsem jugoslovanskem časopisju. Vsi smatrajo ta proglas kot neke vrste bojno napoved hrvaškega političnega vodstva proti ljudem iz vrst skrajnežev, katere Hrvatje radi označujejo s »pokvarjeno gospodo«, kajti večina frankovcev se zbira iz vrst izobraženstva in ima svojo oporo zgolj v Zagrebu in nekaterih drugih hrvaških mestih. Precej močno pa so zasidrani frankovci med mladino na zagrebškem vseučilišču, kajti pri volitvah v posamezna študentska društva so zmagali večinoma frankovci.

p Jugoslovanski minister za trgovino dr. Andres je obiskal te dni Nemčijo in je z merodajnimi nemškimi krogi ugotovil popolno soglasnost v vprašanjih, ki se nanašajo na trgovino med Nemčijo in Jugoslavijo. Glede Jugoslavije je izjavil nemški zunanji minister, da je lahko mirna, ker ji ne preti nobena nevarnost.

p Po prvem pride na vrsto drugi del sporazuma. Belgrajski tednik »Samouprava« prinaša ob polletnici sporazuma članek, kjer piše o njegovem pomenu, da se z njim ustvarja nov red. Nato pa pravi: »Namesto priznanja tvorci sporazuma od nekaterih strani dobivajo grajo, čeprav sporazum ni prinesel ne zmage ne poraza niti eni niti drugi strani. Pač pa je sporazum postavil stvari na pravično in postavno podlago, je potrdil razpoloženje in željo, ki se je kazala bodisi pri Srbih kakor tudi pri Hrvatih in pri Slovenih. Vkljub vsem oviram je sporazum v teh

Doben okus

Je posebna prednost odvajalnega sredstva Darmol. Vrh tega deluje mlo in brez bolečin. Zelo uživajo odrasli in otroci radi Darmol

DARMOL

šestih mesecih bil v marsičem izveden. Njegova prva etapa je v glavnem končana. Organizirana je banovina Hrvatska, ki bo skoraj sposobna za samostojno življenje. Ko bo končana ta prva etapa, tedaj se bo začel izvajati drugi del sporazuma.

p Kraljevski namestniki so podpisali 8. marca novi zakon o volitvah, kakor ga je vlada nedavno sprejela.

NESREČE

n Vlak je do smrti povozil železničarja Antona Judeža iz Mošenika pri Zidanem m.

n Petrolin je nevarno svetilo. Sinkovec Filip, občinski tajnik v Sv. Petru pod Svetimi Gorami, je podlegel hudim ranam, ki jih je dobil v nesreči, ki se mu je pripetila v občinski pisarni, ko se je vnel »petrolin«. Ta nadomestek za petrolej prihaja k nam iz Zagreba in je skrajno nevarno svetilo.

m Umrli so: v Ribnici na Dolenjskem vrvar Matevž Smalc, pri Sv. Juriju v Slovenskih goricah Gizela Kranjc, na Jesenicah Terezija Regovec, v Kranju Mica Požgaj rojena Bizjak, v Ptuj dimnikarski mojster Menih Ferdinand, v Trebnjem Ana Pate roj. Iler, v Celju posestnik in trgovec Franc Zagode, v Kragujevcu bivši organist v Stični in Srednji vasi v Bohinju 27-letni Ivan Turk, v Ptuj Julija Veber, v Starem trgu pri Rakeku Janja Benčina. — V Ljubljani so odšli v večnost: vdova po žel. čuvaju Jerica Masle, Ivanka Kek roj. Vesel, žena mag. uslužbenca v p. Kati Bizjak roj. Kneisel, prof. in konz. sv. dr. Josip Jerše, Aleksander Korenini, Zinka Dralka in gimn. ravnatelj v p. dr. Valentin Korun. Naj počivajo v miru!

Ob prvi obletnici

Katoliška Ljubljana je 10. marca v union-ski dvorani na slovesen način proslavila prvo obletnico izvolitve in kronanja svetega očeta Pija XII. Ze davno pred napovedano uro so se jele zgrinjati v veliko unionsko dvorano množice vernikov. Zlasti mnogo se je zbralo mladine iz dijaških pa tudi drugih vrst. Papeško akademijo so počastili s svojim obiskom tudi prevzvišeni škof dr. Gregorij Rožman, ki so ga navzoči ob vstopu v dvorano tople pozdravili, gradbeni minister dr. Miha Krek s soprogo, ban dr. Natlačen s soprogo, rektor dr. Slavič, akademik prof. dr. A. Ušeničnik in več drugih vseučiliških profesorjev, župan dr. Juro Adlešič, predsednik apel. sodišča dr. Golja, prov. insp. Kranjec in drugi. Dvorana je bila prenapolnjena, tako da so morali mnogi poiskati prostor na hodnikih.

Točno ob 11. je godba »Sloga« pod vodstvom g. Svetela intonirala papeško himno, ki jo je takoj povzela množica in jo pela stoji z velikim zanosom. Nato je stopil pred zbrane visokošolec, ki je govoril o sv. očetu kot nezmotljivem učitelju resnice, za njim pa visoko-

šolka, ki je spregovorila o papežu kot temelju edinosti. Oba govora, ki sta bila prežeta mladostno vernostjo in sta jasno ter odločno postavila edino pravilno razmerje katoliškega sveta do svojega najvišjega vladarja, sta zbudila med občinstvom pristranske ovacije. — Lep je bil nastop dijaškega zbora z Rakovnika, ki je pod vodstvom g. Mihelčiča zapel Kimovčevo »Hvalite Gospoda«, skladbo, ki je bila za akademijo posrečeno izbrana. Sledil je krasen govor dr. Franceta Debevca. Njegova kremenita, za današnji čas tako primerna izvajanja, je množica nagradila z dolgotrajnim odobravanjem. Po govoru dr. Debevca je spet nastopil rakovniški dijaški zbor, ki je odpel dr. Grzinčičeve »Aklamacije«, v katerih se zvrstila dva recitativa, od katerih je prvi posvečen svetemu očetu Piju XII., drugi pa ljubljanskemu nadpastirju Gregoriju. — Sledil je lep italijanski film, ki je pokazal nekatere važnejše dogodke iz življenja papeža Pija XII., nato pa je množica spet z velikim navdušenjem zapela ob spremljevanju godbe himno »Povsod Bog!«, ki je na veličasten način zaključila akademijo.

Kje je krivda?

Ce človek motri ogromne številke, ki izpričujejo, koliko alkohola se popije vsako leto samo v naši državi, se mu jeziho lasje in z žalostnim srcem začne razmišljati, kje je krivda in kje so glavni vzroki, ki zavajajo ljudi k pijančevanju. Ali je preveč denarja, da ljudje ne vedo, kaj bi z njim počeli? Vseh je toliko piše in govori o denarni krizi v vseh slojih našega naroda! Pravi vzroki so druge.

V gimnazijskih letih sem imel priložnost včasih pogledati za kulise pijančevega življenja in zato upravičeno trdim, da so vsaj po večini glavni vzroki pijančevanja v družinskem življenju — pri starših.

Naj navedem samo en zgled! Mislim, da sem bil v sedmi šoli; delal sem grško preprajo za prihodnji dan. Sonce se je pogrezalo za daljnimi gorami, v mojo sobo se je naselil mrak. Moje misli so bile pri Odiseju-trpinu, ko se je mudil pri Fejakih. Iz te zbranosti me prekine večerni gost. Bil je mlad zakonski mož iz moje bližine. S pomilovalnim pogledom sem mu zrl v mrko obličje; srce pa mi je krvavelo od sočutja. — »Jože,« me je žalostno nagovoril, »kaj bo z menoj? Poglej, ves sem blaten, raztrgan in lačen!« — »Janez, Janez,« sem mu pretrgal besedo, »če boš tako delal kar naprej, boš v petih letih že pri Sv. Križu. Zakaj pa vedno popivaš?« — Žalostno mi je zrl v oči in mi v pretrganih besedah pripovedoval vzrok, ki ga tira v gostilne. »Z ženo sem se skregal, ker je vlačuga, in da bi vsaj nekoliko na to pozabil, zavijem v gostilno in se napi-

jem. — Jože, saj poznaš mojega očeta, povej mi, kolikokrat je prišel trezen iz službe?« Pri teh besedah so se mu zasvetile debele solze v očeh. Globoko je zahropel in povsli trdno glavo. — Premišljeval sem, kaj bi mu rekel, da bi ga nekoliko potolažil in ga spravil v red z ženo. Prijel sem ga za roko in ga peljal z velikim trudom v njegovo stanovanje. Ko ga je žena zagledala, ga je začela obdelovati s takimi psovskami, da me je še sedaj groza, če se le spomnim na oni dogodek. Vojska, ki bi bila gotovo nastala med zakoncema, se je vsaj nekoliko omilila, ko sem jima resno začel prigovarjati, naj se pomirita.

Rekel sem, da je glavni vzrok pijančevanja pri starših. Če so starši trezni, pošteni, krščanski ljudje, potem smemo pričakovati po veliki večini podobno tudi od njihovih otrok. Res je, da je včasih tudi narobe. No, pa to so le izjeme, ki jih ni prav veliko; če pa so, je treba iskati vzroka drugje, predvsem v družbi.

Zdi se mi, da bo treba najprej ozdraviti in reformirati matico družine — starše, če hočemo, da bo njihovo potomstvo zdravo in zmožno lepega, čednostnega življenja.

Po mojem mnenju bi morala priti na pomoč država in podpirati ljudi, ki se trudijo z besedo in zgledom zatreti in lečiti krvave rane današnjega, pijančevanja vdanega človeka. Če se bo to zgodilo, potem sem prepričan, da bodo v nekaj desetletjih zelo redki oni ljudje, ki »merijo« ceste dan na dan.

ZAKS v Mariboru, Jarenini, St. Lenartu, Slov. Bistrici in Ptuj. Tečaj se bo vršil na vinarški šoli.

d Barometer proti vračilu stroškov din 3.50 v znamkah. Barometer — Ljubljana I, poštni predal 18.

d Orožnik ustrelil na pobegu silnega tolovaža. V lanskem februarju je pobegnil iz zaporov v Subotici nevaren vlomilec ter ropar Herič. Pred kratkim se je zatekel begunec v okolico Ptuja, kjer je njegov dom. Orožniška

patrolja od Sv. Urbana je zagledala sredi minulega tedna Heriča v Plojevem blevu na Mestnem vrhu. Obkoljeni tolovaži se ni odzvali pozivu na predajo in je celo streljal na orožnike, ki so se tudi poslužili orožja in je že prva krogla smrtno pogodila nasilnega roparja. Ustreljeni je bil star 30 let in je dobro leto ogrožal imetje ter življenje podeželanov od Ptuja pa do Središča in Strigove.

d) Avto je je podri. Blizu Nove cerkve se je pripetila nesreča, ki bo najbrž zahtevala mlado življenje. Neki znani celjski avtomobilist je podri na cesti 17 letno posestniško hčerko Legvartovo Nežo iz Vin pri Novi cerkvi in ji zlomil desno nogo in desno roko, poleg tega pa ji še prizadel težke poškodbe po glavi in vsem telesu. Nesrečnico so takoj pripeljali v celjsko bolnišnico, kjer pa so ji morali odrezati desno roko v ramenu. Njeno stanje je zelo resno in je v nevarnosti njeno življenje.

d Za ureditev Drave pri Ptuj. Na predlog gradbenega ministra dr. Kreka je ministrski svet odobril izdelek za regulacijo Drave v vasi Budina pri Ptuj. Izdatki za to regulacijo znašajo okoli 3 milijone dinarjev. Dela je prevzel inž. Aleksander Pretnar.

d) Nevarna bolezen meningitis v Slovenski Krajini. Ta nevarna kužna bolezen se je najprej pojavila v Dalmaciji, pozneje se je prenesla na Hrvaško in odtod verjetno v Slovensko Krajino. Bolezen povzroča vnetje možganske opne in otroplost tilnika. Bolezen povzroča bolniku hud glavobol in omotico, čemur se pridruži tudi bljuvanje. Pri vročini 39 do 40 stopinj Celzija se bolniku skali zavest in začne blesti. Tretjina bolnikov navadno umre že prve dni, oziroma v drugem ali tretjem tednu. Tudi bolnikom, ki ozdravijo, navadno bolezen zapusti posledice. V Prekmurju je bilo do sedaj 7 primerov te bolezni. Vsi bolniki so bili takoj prepeljeni v bolnišnico v Mursko Soboto, kjer še ni nobeden umrl. Ker so se bolniki takoj zatekli po zdravniško pomoč in ima bolnišnica dovolj cepiva na razpolago, je upanje, da bodo bolniki okrevali.

Tudi dejanja naj govore

Mnogo se zadnje čase piše in še več govori o boju prot komunizmu. Dobro je to in potrebno. Še premalo odločno se borimo proti vteji pogubonosni kliki. Toda pomislimo, če morda ni to le premalo uspešen boj. Pisanje in vsemogoče razpravljanje se premnogokrat prezre in tako pozabi. Ali nimamo uspešnejših in trajnejših sredstev? Imamo jih, pa jih ne uporabljamo. Dejanja, prava dejanja iz ljubezni do bližnjega so to; ta večno ostanejo: Sklenimo, da se bomo v bodoče sprijaznili tudi s tem načinom boja proti komunizmu.

Koliko man uspehov bi komunizem imel po svetu, če bi se ljudje bolj spominjali soljudi, ki žive v bedi in pomanjkanju. Marsikatera nedolžna žrtev bi bila manj! Ubogi človek, ki ne ve, kaj bo z njim jutri, je dovzeten za vsako obetanje. Vsaka, še tako slabo zveneča obljuba ga preslepi in pridobi za lažne ideje.

V Ljubljani že sedem let uspešno deluje dobro delna ustanova, ki si je med drugim postavila tudi ta cilj, da bo pobijala komunizem s tem, da bo v dejanjih pomagala revnim in od vseh zapuščenim akademikom. »Vincencijeva konferenca za akademike« se imenuje.

Mnogo dobrega je že storila; kolikim bi še pomagala, če bi mogla. Toda dati more le to, kar sama dobi. Dobi pa vsak teden nad dvajset prosej za denarne podpore, za obliko, obutev, perilo in podobno. Vsa slovenska javnost bi morala brati te prošnje prezebojčih in stradojčih študentov. Vsa slovenska javnost bi morala videti stanovanja naših akademikov. O, vemo, srce bi se vam razjokalo ob toliki — svetu prikriti bedi.

Zato pa vi, ki imate tople obleke; vi, ki bivate po zakurjenih sobah; vi, ki vam je prihranjen boj za življenjski obstanek, spomnite se, da ni vsem tako. Spomnite se onih akademikov, ki bivajo po vlažnih kletnih in mrzlih podstrešnih prostorih. Spomnite se tistih, ki jim ni dano živeti v izobilju. Spomnite se tistih študirajočih kmetkih in delavskih sinov, ki so navezani sami nase in na dobre ljudi!

Dandanes je beda na svetu neizmerna, a vse premagujoča ljubezen mora biti neizmerno večja.

Vsa velikodušna darila za revne akademike pošiljajte na: Vincencijeva konferenca za akademike, Ljubljana, Semenška ul. 2-4.

d) 70 letnik je postal g. župnik Jožef Cede v Studenicih pri Poljčanah. Na mnoga leta!

d) Birma v lavantinski školi. Dekanija Saleška dolina: v soboto predpoldne, 8. junija v Šmartnem pri Saleku, isti dan popoldne: kateheza, birma in oficij za posvetitev cerkve pri Sv. Pankraciju na Gornji Ponikvi; v nedeljo, 9. junija, istotam posvetitev župne cerkve in dveh oltarjev, v ponedeljek, 10. junija, v St. Ilju pri Velenju, v torek, 11. junija, v St. Janžu na Vinski gori, v sredo, 12. junija, pri Sv. Juriju v Skaluh, v četrtek, 13. junija, pri Sv. Mihaelu v Soštanju, v soboto, 15. junija, pri Sv. Petru v Zavodnjem, v nedeljo, 16. junija, pri Sv. Križu, župnija Sv. Andreja v Belih vodah. — Dekanija Ljutomer: v sredo, 19. junija, pri Sv. Križu pri Ljutomeru, v četrtek, 20. junija, pri Sv. Janezu Krstniku v Ljutomeru, v petek, 21. junija, pri Sv. Mihaelu v Veržetu, v soboto, 22. junija, pri Sv. Roku in Sebastijanu v Cezanjevcih, v nedeljo, 23. junija, pri Sv. Trojici pri Mali Nedelji, v ponedeljek, 24. junija, pri Sv. Juriju ob Ščavnici, v torek, 25. junija, pri Sv. Magdaleni na Kapeli, v sredo, 26. junija, pri Sv. Petru v Gornji Radgoni, v četrtek, 27. junija, pri Marijinem Vnebovzetju v Apačah. — V mariborski stolnici bo sveta birma na binkoštno nedeljo in ponedeljek, dne 12. in 13. maja.

d) Načrte za poslepe nove državne realne gimnazije v Mariboru je potrdil dne ban dr. Marko Natlačen. Za zgraditev nove gimnazije, ki je proračunana na okrog 8 milijonov, je na razpolago že okrog 5 milijonov din, ki bodo vsekakor zadostili za vsa gradbena dela, ki so sedaj razpisana.

d) Poučni tečaj absolventov kmetijskih šol. Podružnica Zveze absolventov kmetijskih šol priredi skupaj z ravnateljstvom Vinarske in sadjarske šole v Mariboru v dneh od 19. do 21. marca poučni tečaj za vse člane podružnic

RAZGLED PO SVETU

Razgovori med Finsko in Sov. Rusijo

Stojimo pred važnim dejstvom za razvoj vsega mednarodnega položaja, namreč pred razgovori med Finsko in Sovjetsko Rusijo — in sicer postopajo v tem oziru Švedska in videti je tudi, da se je trudila za tako rešitev tudi Amerika. Zaenkrat gre samo za potkus, ali bi se dal skleniti mir med obema državama. Rusija zahteva važno trdnjavo ob samem vходу v Finski in Kronštadski zaliv, Hangö, nadalje Viipuri ali Viborg in Mannerheimovo črto, na severu pa okraj Petsamo ali Pečengo, ki je edini izhod Finske na Severno ledeno morje in v Atlantik. Ti pogoji so seveda zelo težki in zato v Londonu in Parizu sodijo, da jih Finska ne bo sprejela. Nasprotno pa so na Švedskem mnenja, da mir ni brez izgleda in tudi v Nemčiji so s tem položajem seveda zelo zadovoljni, ker bi se na ta način Sovjeti osvo-

bodili nevarnosti na severu ter lažje obranili svojo pozornost na jug, kjer obe demokratični vladali mislita na fronto ob Dardanelah. Če neom morju in na Kavkazu. V Angliji in Franciji pa smatrajo po pravici kot velik politični poraz, če bi Finska sklenila mir, in izjavljajo, da bodo Finski prišli z velikimi silami na pomoč, če bi mir odklonila. Anglija in Francija sta pa ovirani pri pošiljanju pomoči, ker Švedska ne mara dopustiti prehoda zavezniških čet na Finsko skozi obe skandinavske severni državi. Švedska pa je to odklonila zaradi tega, ker je Nemčija zagrozila, da jo v tem primeru napade in zasede. — Sicer pa je bil v preteklem tednu vojaški položaj Finske nespremenjen in finske čete so trdne na vseh svojih postojankah. — Na francosko-nemškem bojišču nič izrednega.

ITALIJA

s Spor z Anglijo. V preteklem tednu je nastal spor med Italijo in Anglijo zaradi nemškega premoga, ki ga Anglija ne dovoli več prevažati po morju v Italijo. Ta stvar bi mogla imeti resne posledice, ker je Italija največja ovira za vsak potkus, da bi se vojna prenesla v Sredozemsko in v Črno morje. Važna je tudi vest, da je nemški zunanji minister Ribbentrop odpotoval v Italijo na razgovore v trenutku, ko so se začela mirovna pogajanja med Finsko in Sovjetsko Rusijo in ko v Italiji vlada napeto razmerje do Anglije. — Vendar je verjetno, da pride med Italijo in Anglijo glede premoga do prijateljske rešitve.

RUMUNIJA

s Velik uspeh nemškega kapitala. Nemški kapital je zopet dosegel velik uspeh v Rumuniji. Nemškim gospodarskim strokovnjakom v Rumuniji se je zopet posrečilo dobiti veliko koncesijo v rumunski petrolejski industriji. Koncesijo je dobila nemška skupina »Allgemeine Waren Finanzierungsgruppe«, ki ima svoj sedež v Berlinu. V last te družbe je prešla romunska gospodarska družba Foraky Romaneasca. Družba, ki se bo preimenovala, bo imela pet milijonov lejev kapitala. Kupčija pa se je sklenila tako, da je neka belgijska finančna skupina odstopila svoje terjatve za 32 milijonov belgijskih frankov tej nemški skupini. Petrolejski vreli Foraky Romaneasca so v letu 1939 proizvajali 42.000 ton petroleja.

FRANCIJA

s Tako Francozi — kako pa mi? Francozi policija v Parizu je prišla številno komunistično tolpo, ki je uganjala prepovedano propagando med vojaki. Razen tega so francoske oblasti odstavile novih 300 komunističnih svetnikov po vsej državi. Dalje so francoske oblasti ugotovile, da je skrivna komunistična radijska postaja, s katero skušajo komunisti povzročati nered, urejena blizu Düsseldorfa v Nemčiji in da po njej govori vsak dan bivši tajnik francoske komunistične stranke Duclos.

AMERIKA

s Nadvojvoda — federalist. Nadvojvoda Olon Halaburki, ki si lasti pravice do avstrijskega prestola, je nedavno z letalom dopotoval v Ameriko. Ob prihodu je izjavil, da misli med svojim bivanjem preučevati demokratično ureditev Združenih držav, ki naj bi služila kot vzorec za ureditev srednjeevropske federacije po sedanji vojni. Do take federacije bo prišlo samo po sebi, ko bo vojna končana. Ni dvoma, da bo Nemčija to vojno izgubila. Nova federacija naj bi obsegala Avstrijo, Češko, Moravsko, Slovaško, Madžarsko, Jugoslavijo ter druga male države ali narodne manjšine, ki bi se hotele pridružiti federaciji.

DROBNE NOVICE

Zaradi komunistične propagande so zaprle belgijske oblasti znanega slikarja Van der Spigela.

Tri dni v tednu ne smejo prodajati alkoholnih pijač v Franciji.

Te dni je minulo 20 let, odkar vlada Madžarom general Horty.

Za milijon škode je povzročil požar na novem njujorskem letališču La Guardia.

Ozračje v katerem človek postane velik

Pariški časopis »Matin« od 20. februarja objavlja pismo finske akademikarke, velike prijateljice Francije, ki se je, kakor hitro so Sovjeti napadli njeno domovino, vrnila na Finsko, kjer služi kot bolniška strežnica. Med drugim piše uredniku »Matin« sledeče:

»Pišem vam po treh tednih, odkar sem doma. Srečna sem, da zopet diham domači zrak. Tukaj je vse resno, redkobesedno in trdo. Vse dela. To je zame.

Vemo, da lahko izgubimo vse, razen časti. Vemo tudi, če bi nas ves omikan svet, ki toliko govori o potrebi, da se nam pomaga, pustil umreti, da bi to bila manj strašna usoda, kakor če bi živel dalje pod režimom, katerega ne bi mogli spoštovati, ampak samo zaničevati.

Zato ni nobenega drugega vprašanja za

Pismo iz Francije

(Lievie)

Umrla je 19. februarja avesta prijateljica in bravka »Domoljuba« gospa Gisela Berginc roj. Sicz. Prišla je pred petimi leti v Francijo. Nastla je poleg morda še 5 otrok, ki im je bila najboljša mati. Nagla smrt jo je našla dobro pripravljeno. Bila je v resnici modna žena, kot jo opisuje sv. pismo, polna fire vere. Njen zgled in beseda je vodila celo hudo po poti krščanskega življenja, potem ko jo je povabila presv. Srca Jezusovemu. Pri slovenski službi boji je bila vrsta pevka, pri rožmarinski bratovski delavna članica. In to aredi Boga odloženega sveta. Ni se brigala kaj misli in dela svet, boja volja ji je bila edno menilo. Poleg tega je bila delavna kot tebelica. Povsod je vladal najlepši red, povsod se je poznala njena okroba roka. Huda je odveča, ko je prišla. Gostila je ovce in druge domače živali, zato jo ni bilo videti drugod nego v cerkvi in doma, kjer je imela vedno polno roka dela. V tujni je sanjala o ljubem domačem kraju. O Serpenici na Gorškem, kjer je mislila preživeti poosteda leta. Bog je odločil drugače. Zaslutila je plačilo in sila ponj stara šel 47 let.

Nedolastljiva je žalovala svojo in otrok, saj jo je zagnil leti grob, v katerega je bila pred 13 leti položena prva žena Elizabeta Berginc. Hudo jo je bilo nam vsem pogrebnem, ki smo jo spremljali na zadnji poti z zastavo rožmarinske bratovščine. Zavidali smo se, da je odšla ena najboljših od nas, ko bi se tako potrebovali njenega zgleda. Bodi ji plačnik Bog in Marija, ki jo je tako ljubila!

Sovjetska vlada je zdaj priznala, da so sovjetska letala 21. februarja res z bombami uničila švedsko mesto Pajalo.

30.000 danskih rednih se je ponudilo, da sprejme otroke in matere, ki so dopotovali tja iz Finske.

Sovjetske časopisje je prenehalo z napadi na Italijo. Najbrže želja Nemčije.

Eno samo telefonsko povetje, pa bo sprožen letalski vihar nad Francijo in Anglijo, je dejal maršal Göring.

Nad 100.000 prostovoljcev za vojaško službo se je prijavilo na Norveškem.

Angleži so zasegli 17 italijanskih parnikov z nemškim premogom, zato so bile protiangelske demonstracije.

113 vojnih ladij gradi sedaj Amerika.

Armada 90 tisoč mož bo poslala Avstralija do junija v Palestino.

Pol milijona otrok, starih več kot 5 let, bodo zaradi nevarnosti pred zračnimi napadi na novo odpeljali iz Londona.

Proti obnovitvi Češkoslovaške se je izjavil madžarski zunanji minister grof Czaky.

125 milijard dinarjev je porabila Anglija v prvih šestih mesecih vojne.

nas, kakor da izpolnjujemo svojo dolžnost do konca, naj bo tak ali drugačen. Sicer pa imamo brezmejno zaupanje v Boga. Ali ni že to čudež, da naši vojaki vztrajajo? Ali ne veste, da je eden proti 30? Čudež je tudi, kako vzdrži naše civilno prebivalstvo, saj nas sovražnik neprestano bombardira iz zraka. Toda naj se zgodi karkoli, finski narod ne bo propadel in bo preстал vse, tisti pa, ki bomo padli, bomo srečni še v večnosti v zavesti, da smo k temu veliko doprinesli s svojimi žrtvami. Zato nič ne razmišljamo in smo pozabili na malenkostne radosti in bolečine in skrb, ki so se nam nekaj zdale tako važne. To je ozračje, v katerem človek v resnici postane velik. Nobena stvar nima danes več nobene važnosti, kakor ta, da vsak stori svojo dolžnost.

Slike iz tistih dni

Dan smagoslavja.

Agitacija je izvrstno uspela. Vsak član agitacijskega zbora je v polni meri izvršil svojo dolžnost. Grožnja s cesarjem je tudi dobro učinkovala. Pilat je bil kar voljan in podan, kakor še nikoli. Res je trdil, da ne more najti nikake krivde, res je zadrževal svojo nedolžnost, končno se je pa le moral udati. Kaj mu je pomagalo tisto umivanje rok? Nič!

»Pa zakaj si bleknil tisto o Sinu božjem, Samuel!«

»Saj mi je žal. Kar ušlo mi je.«

»Komaj smo potem prodrli s svojo grožnjo in s cesarjevim prijateljstvom. No, šlo je nazadnje vseeno.«

»In sedaj gremo na Kalvarijo k zmagile«

»Rad bi ga videl, kako bo umiral.«

Sprevod se je pomikal po jeruzalemskih ulicah iz mesta ven na Kalvarijo. Nasprotniki Jezusa Nazarečana ponosno glave pokoncu, njegovi prijatelji pa molče in potrli. Nihče ni upal ziniti prijazne besede. Vsak se je bal, da ga bo besneča množica pohodila, pomandrala.

Vmes pa še vedno tisto divje vzklikanje: »Križaj ga, križaj ga!«

Križanje... Vse molči v nemi grozi... Farizeji in njih prijatelji se nekam zaskrbjeno ozirajo okrog sebe. Morda vendar ne bodo Nazarečani privrženci v zadnjem hipu nastopili, kakor so pred petimi dnevi. Saj so tudi takrat nepričakovano hitro zbornali skupaj cele trupe, ki so na vso moč klicale: »Hozana, hozana Sinu Davidovemu!«

Vse mirno... Vse tiho... Kar poskrili so se, bojazljivi! Zmaga je naša!

Križanje je končano... Ze se dviga troje križev. Ha, izvrstna misel! Ob njegovi strani dva tolovaža, dva razbojnika. Z grešniki se je tolikokrat shajal in jedel z njimi, naj ima še sedaj ob smrti svoj delež med grešniki!

»Salem aleikum, Ruben in tovariši! Vi tudi tukaj? Kako?«

»Gledam, njega. Našega najhujšega nasprotnika gledam. Drugim je pomagal, zakaj pa sebi ne pomaga!«

»Prav res! S križa naj stopi, pa bomo verovali vanj.«

»In Bog naj pride in naj ga reši! Saj je tolikokrat zatrjeval, da je Sin božji.«

»Kako bahaško je govoril! Poderite ta tempelj in v treh dneh ga bom spet postavil! No, ti, ki tempelj božji podiraš in ga v treh dneh postavljaš, reši sam sebe!«

»Poslušaj, poslušaj! Tudi prijatelji ga zapuščajo. Ali slišiš, kaj pravi oni tamle na njegovi levici?«

»Kaj pravi?«

»Kaj pravi?«

»Kaj pravi?«

»Kaj pravi?«

»Kaj pravi?«

»Kaj pravi?«

»Kaj pravi?«

»Kaj pravi?«

»Kaj pravi?«

»Kaj pravi?«

»Kaj pravi?«

»Kaj pravi?«

»Kaj pravi?«

»Kaj pravi?«

»Kaj pravi?«

»Kaj pravi?«

»Kaj pravi?«

»Kaj pravi?«

»Kaj pravi?«

»Prav res! Če je Sin božji, naj pomaga sebi in še onima dvema!«

»Ta jima že ne bo več pomagal. Poslušaj kako mu pojema beseda.«

»Tisti ženski tam zraven nekaj govori.«

»Menda je to njegova mati. Galilejka je. Ze po obleki jo poznam.«

»Lepa mati še lepšega sina!«

»Molčite vendar! Ali ni tudi vas rodila mati?«

»Ženske, tiho! Ve nas ne boste učile!«

»Pusti jih! Ali niso to tiste, ki so tam na poti jokale in ga pomilovale?«

»Nič niso vredne. Le kdor ni sam nič vreden, more z njim držati.«

»Prav govoriš! Resnico govoriš!«

»Kaj spet pravi in govori? Zdi se mi, da kliče Elija! Počakajmo, če bo res prišel in ga bo rešil.«

n Dobrepolje. Od povsod se javljajo, da se udeležijo prekrasne pasijonske igre »Ob času obiskanih«. Povsod je igra doživela veliko zanimanje. Pisatelj sam, g. Edvard Gregorin, je že parkrat vodil skušnjo za igro. Nastopi nad 100 igralcev. Igra se vrši na cvetno nedeljo ob 3 popoldne; na dan sv. Jožefa ob 3 popoldne; veliki četrtki ob pol 8 zvečer; velikonočni ponedeljek ob 3 popoldne. Vstopnice 8, 6, in 4 dinarje. Predprodaja vstopnic v knjižničnem društvu. Pridite, da vidite najpretnostnejšo dramo iz zgodovine človeštva!

n Vinski sejem in razstava za prvi vinarški muzej v Jugoslaviji dne 10. in 11. marca. Ptuju se ne vrši in dvorani Ferkovega muzeja, kakor je bilo to objavljeno prvotno, temveč bo razstava v dvorani hotela Oesterberger, ker so ti prostori mnogo primernejši in v središču mesta. Za razstavo je med vinogradniki znatno zanimanje, kar se vidi iz številnih prijav. Po dosežanih prijavah bodo na razstavi vse vrste vina iz spodnjih, srednjih in zgornjih Haloz ter Slov. gorice, nekaj pa tudi iz ormoškega okoliša. Goštinčarjem in vinskim trgovcem se bo nudila najlepša prilika, da si na sejm ukažejo dobra in cenena vina, saj so zaloga še obilna.

n Darovi za Baragovo semenišče se lahko pošljejo na škofijski ordinariat v Ljubljani.

n Izšla je pred dnevi lična knjižica za mladino, pod naslovom »Tvoj vodnik v življenju«. Spisala sta jo ljubljanska kateheta Josip Premrov in Janko Zagar — Sanaval. Knjižica je namenjena zlasti tisti mladini, ki zapušča ljudsko šolo. Knjižica stane 2 din in se dobi v Leonišču v Ljubljani.

n Katoliško Prosvetno društvo »Podkrme« v Tomišlju bo uprizorilo na cvetno nedeljo, dne 17. marca ob 3 popoldne dramo »Turški križ«. — Vjudno vabljeni!

n O knjižnici Arčona E.: »Kako gojimo beskrve po sodobnih navodilih?« je najmerodajnejši slovenski sadjarski strokovnjak, g. prof. Josip Priol, ravnatelj ban. vinar. in sadjarske šole v Mariboru, zapisal sledečo oceno: »Knjižica je pisana nadvse poljudno, brez nepotrebne teoretične navlake in bo odlična kašipol za gojitelje beskrvev — to in onstran meje. Ponosen sem na svojega bivšega učenca g. Arčona, ki se je po dokončani Vinarški in sadjarski šoli izpopolnjeval marljivo v teoriji in praksi in obogatil našo sadjarsko književnost s to lepo publikacijo, za katero mu bode nič sadjarji gotovo zelo hvaležni.« Knjižico dobite v vsaki knjigarni (tudi na Primorskem) za 6 din. Kupite jo čimprej, ker vam bo v korist!

n Brezovica pri Ljubljani. Na cvetno nedeljo, dne 17. III. 1940, bo v Katoliškem domu ob 3 pop. in ob pol 8 zvečer lepa igra »Krvava Spanja«. Zanimivo pri tej igri bo to, da jo bomo uprizorili sami študentje. Vse prijatelje in prijateljice naše katoliške prosvete iskreno vabimo, da si ogledajo to igro.

n Pozor! Po kamniškem okraju se zadnji čas potika okrog 30 let star možki, ki pod raz-

»Elija? Mislíš, da je res tako neumen?«
»Meni se pa dozdeva, da se nad Bogom nekaj pritožuje, češ da ga je zapustil.«

»Čudno bi bilo, če bi ga ne! Saj ste sami slišali, kako je dolí v naši sodni dvorani Boga preklinjal.«

»Že pojema. Toží, da je žejen.«

»Hal Smri! Je že blizu!«

»Njegova smrt — naša pa zmaga!«

»Dolgo smo hrepneli po njegovi smrti. Danes torej smo dočakali tisti dan našega hrepenenja in naše sreče!«

»Kaj spet pravi? Dopolnjeno je!«

»Zmagali smo!«

Zadnji klic: »Oče, v Tvoje roke...«

Svet se čudno zamaje. Potres! Grozal in strahovita tema! Iz teme pa glas stotnikov: »Resnično ta je bil Sin božji!«

»Molči barbar! Ne veš kaj govoriš! V greh si rojen in ti bož nas učiti!«

Tema je vedno hujša. Skalovje poka, zemlja se neprestano stresa, molče odhajajo zmagovalci v temo in v noč...

Naznanila

ličnimi pretvezami, a. pr. da vozi žito v samo stan v Kamnik ali Groblje, prosí po hišah za vreče ali pa za denar, z obljubami, da bo vse v par dneh ali še prej vrnil, seveda pa ostane vse samo pri obljubah. Torej pozor pred sleparjem, ki je doma v bližini Kamnika! Prav tako pa tudi pozor pred prodajalci krivoverskih knjig, ki se še vedno drznijo s tem blagom kupčevati. Zapirajte vrata pred njimi!

n Podružnica sadjarskega in vrtnarskega društva v Litiji vabi na občni zbor, ki bo v nedeljo 17. marca ob 9 v ljudski šoli v Litiji.

n Prosvetno društvo na Igu uprizoni na cvetno nedeljo popoldne ob 3 igro »Podrti križ«. Igra je znana, doživela je lep uspeh na mnogih odrih. Zato vas vjudno vabimo. Pridite pogledat!

n Vaše pri Litiji. Fantovski odsek priredi na belo nedeljo igro »Izpod Golice«. Ze vsnaprej vabimo! — Tudi mladci se pripravljajo na svojo akademijo.

n Vrhnik. Katol. društvo rokodelskih pomočnikov na Vrhniku uprizoni na praznik sv. Jožefa ob 8 zvečer v Rokodelskem domu igro »Utopljenec«. Vstopnice se dobijo v predprodaji v Rokodelskem domu. Vsi prijatelji poštenega razvedrila, prav vjudno vabljeni!

n Hrušica pri Ljubljani. FO in DK najvjudneje vabita vse prijatelje naše mladine na mladinsko akademijo, ki bo na cvetno nedeljo ob 5 v Našem domu. Na sporedu je 16 točk, med njimi je tudi otroška igra in sprejem novih članov. Vstopnina obilajna. — Preskrbite si vstopnice v predprodaji!

n Smlednik. Naša dekleta pridev v nedeljo, 10. marca ob 3 popoldne »Materinski dan«. Na sporedu je deklamacija in otroški prizor ter igra »Izgubljeni raj«. Prav lepo vabljeni! — Na praznik sv. Jožefa priredita FO in DK telovadno akademijo. — Na belo nedeljo se začne pri nas sv. misijon. Župnija se nanj že lepo pripravlja.

n Občni zbor ZZZD prestavljen na 17. marec. Občni zbor centralne ZZZD, ki je bil sklican prvotno za 19. marec, je zaradi tehničnih vzrokov preložen na nedeljo, 17. marca. Vrši se bo ob 10 popoldne v veliki dvorani Delavske zbornice v Ljubljani.

n Ambrus. Na dan sv. Jožefa, 19. marca, si bomo ob zvočnih filmih »Mladinski tabor« (I. in II. del) v Ljubljani obujali spomine na prelepe minule dni slovenske mladine. Obenem bo tudi predvajal film »Evharistični kongres« in pogreb pok. škola Jegliča. Predstave bodo dve. Po deseti maši in ob 3 popoldne, v dvorani Gasilskega doma. Vabljeni prav iskreno od daleč in blizu!

Vsi na delav. akademijo!

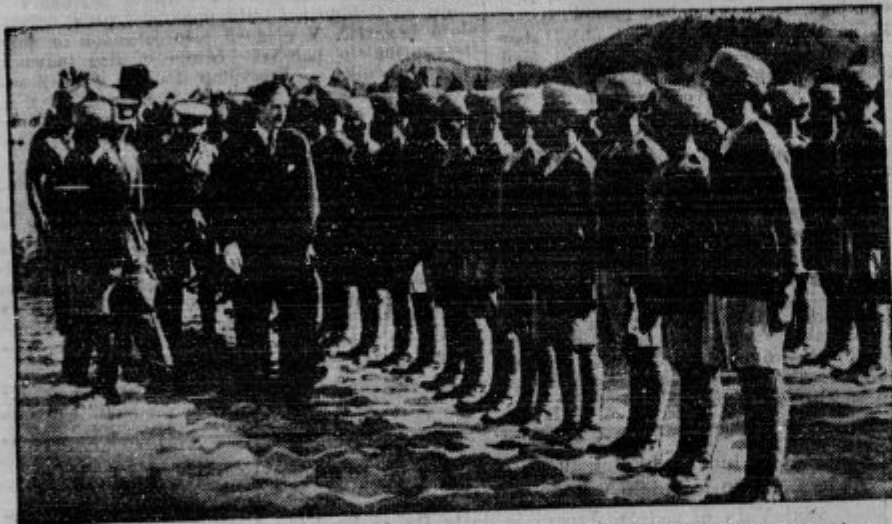
ZZD v Vevčah priredi skupno s Prosvetnim društvom v D. M. v Polju delavsko akademijo s sledečim sporedom: 1. Petje. 2. Deklamacija. 3. Govor g. Andreja Križmana. 4. Finčgarjeva drama »Nova zapoved« v treh dejanjih.

Akademija bo na praznik sv. Jožefa, v torek, dne 19. marca ob 8 zvečer v Prosvetnem domu v D. M. v Polju. Vsi prijatelji in somišljeniki katoliškega delavstva vjudno vabljeni, da se delavske akademije na praznik sv. Jožefa udeležijo.

Zahtevajte v vseh javnih lokalih najboljši dnevnik »SLOVENE«!

Dne 10. februarja je divjal v mestu Albanyju v Severni Ameriki strašen vihar, ki je podrli več hiš in ubil 27 ljudi.

Angleški kolonijski minister Antony Eden pregleduje indijske čete v Egiptu.

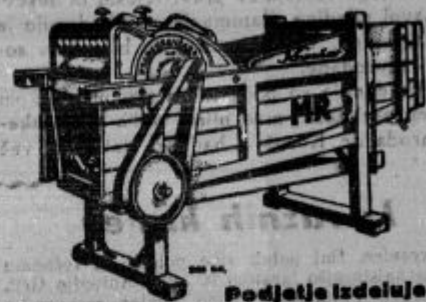
V preteklem tednu smo brali, da so angleška letala večkrat preletela Nemčijo do Berlina in še dalje. Angleški letalci so prišli tudi nad Dunaj in Prago. Slika kaže posadko enega imed letal ob povratku po devetih urah poleta.

Strokovna ocena

priznanih strokovnjakov je sledeča:
Preizkušnje so dokazale, da je naša domača

KREMŽAR-jeva MLATILNICA

NAJBOLJŠA

Podjetje izdeluje:

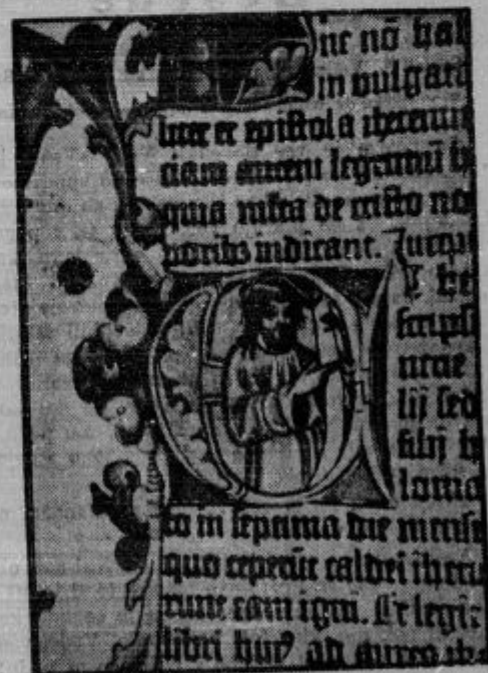
Mlatilnice v vseh izvedbah, od najmanjše do največje, za ročni, vrtljivi ali motorni pogon. Ravno tako pa izdeluje tudi ročne ali motorne slamorezalnice, ročne in motorne gnojnične črpalke, vejalnike, sadne mline, stiskalnice, reporeznice, krošnje žage in vse rezervne dele za tuje proizvode.

Preizkušnje in izboljšave zbrane v 30 letih od obstoja podjetja, jamčijo za prvovrstne stroje. — Zahtevajte prospekte.

STROJNO PODJETJE

F. KREMŽAR

SPEC. IZDEL. POLJEDELSKIH STROJEV
ŠT. VID nad LJUBLJANO

Ena najdražjih knjig na svetu je nedvomno sveto Pismo, katerega je izdal in tiskal izumitelj tiskarske umetnosti Gutenberg. Slika nam kaže kos strani iz te knjige, ki bo razstavljen na spominski razstavi za petstoletnico tiska v Leipzigu.

koliko je vredna čista duša in lepo preživeta mladost. Zato, fantje, pridno bodite k govorom. Za zaključek duhovnih vaj bo v cerkvi sprejem v fant. kongregacijo, nato pa v Prosvetnem domu lepa verska igra »Sv. Vida«. K igri ste povabljeni vsi. Zvedeli smo, da se nekateri že do 3. marca niso zavedli, da smo v postu. Dobili smo namreč v roke vabilo, da se ta dan začno plesne vaje v neki gostilni.

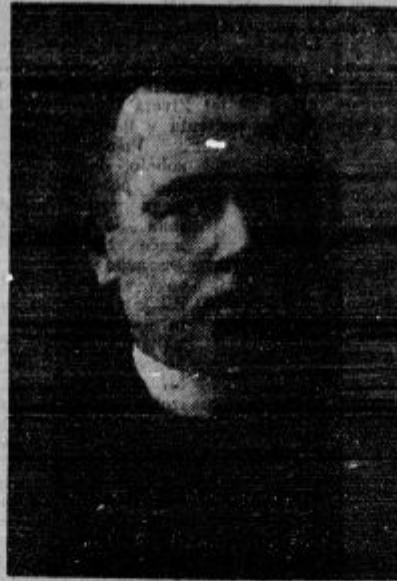
St. Jernej na Dolenjskem. Katoliško prosvetno društvo v St. Jerneju bo vprizorilo na svetno nedeljo in na praznik sv. Jožefa popoldne ob treh, na veliki petek pa ob osmih zvečer »Pasijone«, ki ga je za slovenske odre priredil pisatelj F. S. Finžgar. Sodeluje okrog 70 oseb. V tej pretresljivi drami je v 10 slikah prikazano trpljenje Gospoda Jezusa Kristusa, kakor ga opisujejo štirje evangelisti. Vernike vabimo, da si ogledajo to krasno delo in v svetih velikonočnih dneh pokrepijo svoja duša z ljubeznijo do Njega, ki je živel, trpel in umrl za naše odrešenje.

Bled. Huda avtomobilska nesreča je zadela inž. Plemija Benza. Peljal se je v soboto v družbi Iv. Pretnarja, ki je šofiral in g. Vrhunca v Ljubljano. V Podbrezjah na znanem ovinku je privozil nasproti matno večji avtomobil. Zaradi enečnih tirov, se nista mogla dosti hitro izogniti in nesreča je bila tu. G. Plemelj je dobil zelo nevarno poškodbo na glavi in so nezavestnega odpeljali v Leonišče, g. Pretnar se je tudi precej poškodoval, vendar ne nevarno. — Na sv. Jožefa dan ob 8 zvečer bomo videli v Prosvetnem domu pretresljivo dramo Vest. Vsebina je vzeta iz svetovne vojne in nam je zlasti v današnjih težkih zgovornih besedah, kako velik čar božji je mir. Glavno vlogo igra g. ravnatelj Trefalt, ki je tudi igro pripravil. Pridite!

Sv. Gregor. Dne 4. marca smo pokopali Jožeta Škulja iz Hudega konca. Dasi res nekoliko bolehen, je bil poln upov, da ozdravi. Pokojni je bil star šele 33 let. Vse žaluje za dobrim mladostnikom, nekdanjim članom naših katoliških organizacij ter zvestim čitateljem naših listov. Kako zelo je bil priljubljen, je pokazal njegov veličastni pogreb. Počival v miru dragi Jožko. Globoko potrti družini pa naše iskreno sožalje. Na praznik sv. Jožefa ob 3 popoldne bo priredilo prosvetno društvo zdravniško predavanje. Predaval bo dr. Ludovik Kožuh »prva pomoč v nesгоди«. Vabljeni vsi, tudi žene in dekleta.

Bezanje pri Cerklji. Krajevna organizacija JRZ je imela letni občini zbor 3. marca, na katerem je podal obširno in temeljito poročilo v političnem položaju bivši poslanec našega okraja in ravnatelj g. Gabrovšek. V odbor so bili izvoljeni po večini stari

† Dr. Josip Jerše

Dne 5. marca je v Ljubljani nenadoma umrl gimnazijski profesor in častni konzistorialni svetnik g. dr. Josip Jerše. Vsa Ljubljana je pokojnega gospoda poznala kot vneta cerkvenega govornika. Prižnica in spovednica sta mu bili vedno najljubši mesti. Zelo je ljubil mladino. Ustanovil je na gimnaziji kongregacijo, ki je najstarejša zavodna v Ljubljani. Posebno poznan je bil pokojni g. profesor kot šmarničar. Bil je velik častilec Marije. 88 let zapovedstvo je imel v ljubljanskih cerkvah šmarnične govore. Ne le kot šmarničar, tudi drugače se je pokojni dr. Jerše pisateljsko udeleževal. Naj bo Gospod poštvovalnemu duhovniku obilen plačnik v nebesih!

odborniki. — Z dobrimi cenami lesa se je povrnilo v kraj zopet zadovoljivo blagostanje, le oni, ki so v času krize preveč isekali gozdove, ne morejo biti sedaj deležni visokih cen. Tudi gozdni delavci imajo precej dela, prav tako vozniki s prevažanjem. Ob spominu na par let nazaj lahko trdimo, da je le malo kje v naši deželi v gospodarskem oziru tako velika sprememba ter razlika za potrebe vsakdanjega življenja. Da bi le bilo še dolgo tako v tem oziru! Tudi živina ima sorazmerno precej dobro ceno. Na sejmu, ki bo v ponedeljek, 18. marca, se bo lahko dobilo za vsakega kupca dovolj izbire in tudi kramarji bodo prišli na svoj račun!

Dravljice. Naše prosvetno društvo bo na svetno nedeljo, dne 17. marca praznovalo dva redka jubileja. Uprizorilo bo v cerkveni dvorani v Dravljah krasno opereto v petih dejanjih: »Malč pevka«, ki jo režira Vrhovec Ivan, krojaški mojster iz St. Vida. G. Vrhovec, ki že štirideset let neumorno deluje v dravljškem prosvetnem društvu, bo pri tej opereti igral glavno vlogo. Dosegel bo pa tudi število 100. svojega nastopanja na deških odra. — Naš drugi jubilej je Zagar Vinko, mizarški mojster iz Dravlj, ki bo pri tej opereti stopil na oder v vlogi »Jošta«, in ki hoče tudi doseči število nastopov svojega tovariša. — Obema jubilejema ob tej priliki iskreno čestitamo ter jima želimo nadaljnjih uspehov na prosvetnem polju. Občinstvo opozarjamo, da si pravčasno preskrbi vstopnice, za katere vlada že sedaj veliko zanimanje. Med pavzami bo pel moški zbor slovenske narodne peemi. Opereta se bo ponovila na praznik sv. Jožefa, 19. marca. — Naj bo dvorana vselej polna, da pride društvu kmalu do novega prepotrebnege društvenega doma.

Medija — Iskrice. Katoliška mladina v Isklakah in iz okolice bo letos izredno lepo proslavila društveni praznik sv. Jožefa. V cerkvi bo skupno zbrana okrog mize Gospodove. Po sv. maši se bodo zbrali vsi moške in fantje tukajšnje okolice v zadrugi dvorani na »farni sestaneke«. Na tem farnem sestanku bo govoril gospod dr. Miloš Stare iz Ljubljane. Vabimo vse dobrosmiselne moške in fante! Popoldne ob 3 bo v zadrugi dvorani telovadna akademija Fantovskega oddelka in Dekliškega krožka. Poleg telovadnih nastopov je na sporedu tudi igra s naslovom »Križ in sovjetska zvezda«. Upamo, da se bo naše verno ljudstvo, v polnem številu odzvalo našemu vabilu!

Predlozije pri Kranju. Toliko javnega in prosvetnega življenja v naši občini in fari menda še ni bilo, kot je to v istočnej zimeki dobi. Dekliški krožek in Fantovski odsek sta zelo napredovala in

bili že beli, so sedaj že postali črni. Poleg tega je moč dobil nove zobe. Pomlaja se pa stari Pandit že od začetka preteklega leta. Pomlaja pa ga Jogi, ki o sebi trdi, da je že 170 let star, česar pa seveda niemo dolžni verjeti. Pandit Malavija mora ves čas čepeti v temnem prostoru, kjer mora biti popoln mir. Uživati mu daje Jogi nekaj ostrakanskih medicince, poleg tega pa mora uživati mleko črnih krav.

Najdražja snov na svetu. Kakor poročajo francoski listi, se je v Rockefellerjevem zavodu Biologičal posrečilo delati poskuse s nekim hormonom, ki so ga na novo iznašli in ki je pač najdražja snov na svetu. Dosele je bil najdražji radij, a novi hormon, ki so ga naredili samo nekaj milijantin grama, je osemkrat dražji. Torej stane 1 gram nove snovi 40 milijonov frankov.

Neki gospod je bil uprašen, kakšna je bila v hotelu, kjer se je ustavil. »O, nič kaj prida«, je odgovoril. »Vse, kar prineso na mizo, je mizlo, razen vode, in vse kralo, razen kumarca.«

telc Andrej je imel sitnosti. Tudi s Tonetom. Da se bo oženil. »Kadar se boš ti,« je obrnil svoje slepo oko.

Ris je spet dvignil glavo ter prislunil v temo. Po klancu je ropotalo kamenje, kakor bi se zaletavale stare noge. Napenjal je oči v temo ter videl, kako nekdo počasi stopa v breg. Temno je bilo povsod, ker so ga luči pri ženjicah motile, samo senca je bila bolj zgoščena — kakor bi se pomikala nejasna prikazen.

»Lober večer!« je dejala postava, da so jo slišali. »Dober večer!«

Bila je Meta; prisopihala je s srpom za belim trakom pri predpasniku. Zencl so postali, ko je voščila dober večer in se kar postavila k žitu. Potegnila je oslo, pljunila nanjo iz navade ter potegnila po srpu.

»Bog daj srečo!« je rekla.

Odgovorili so ji.

Meta je sukala, samo sukala ter ni izgovorila besedice. Nekaj ji je ležalo na srcu, ker je samo vzdihovala ter razgrinjala žito, če je bilo povaljano. »To so bili vasovalci! Kar čez njivo so jo bili ubrali, nič jim ni škoda!« Med besedami se je slišalo samo šumenje klasov, ki so se zapletali, sunki in žvenket srpov na kre, menu. Obrazi in roke so se svetile v luči. Vezalci so metali snope v kolač, da napravijo kopo. »Oves se mora urediti in uležati!« Pri kolaču je nastal prepir. Da je premajhen. Kdo pa naj se obrne, če bo kopa široka? Cene ga je moral razširiti, ker je bil Indof tako hud, da so ženjice prislunile.

»Če je preozek, se pa razširi, saj ni železen!«

»Zgoda! moraš paziti!« je učil Indof ter že iskal vode, tako ga je žejalo. »Zdaj razširi, dokler ni kupa in je še čas!«

»Mlakačev Tone je postal na ogradi. Videl je rumenožareči otok na njivi ter slišal živo šumenje pred

seboj. Najrajši je imel tako tajinstveno žuborenje; česar ni videlo njegovo slepo oko, je čutil v temi. Zdelo se mu je, da ga dviga in nekam nese. Vse je bilo zavito v čudno kopreno. Iz teme so se mu utrinjale iskre, kakor bi gorelo v njej; sprožile so se, zavite v zraku ter počasi plavale kakor kresnice.

Necoj se ni ustavil pri ženjicah. Gnalo ga je, kakor bi mu bile zrasle peroti. Andrej je bil materi povedal, odločno in kratko povedal, da se je zmenil z Vido.

»Se hladen ni oče v grobu!« je vzklila ter tlesknila z rokami.

»Kadar bo čas potekel! Do tedaj!« je dejal.

Zdaj je Tone odvrnil vse dvome, ki so se mu prej porajali. Huljka je bila mogla misliti le njega. Ni ga strpelo. Moral je na Rupo. In ohcet naj bo z Andrejem. Suha zemlja se mu je kadila pod nogami, ko je lovil korake po strnišču. Cene je zapazil senco na njivi ter zavpil, da lahko začne kar na gornjem kraju.

»Necoj pa ne!« se je zarežal Tone.

»Zakaj ne?« ga je vprašal, ker ga je spoznal po glasu. Ženjice so se vzpele ter pogledale v temo.

»Ker grem snubiti!« je dejal ter si popravil klobuk. Žanjice so se zasmejale.

»Pa še kako grem!« je ponovil. »Ne uganete, kam?«

»I, kam, k stari Mičuli. Nima zob in ne more ugriзнiti, palico pa ima šepila zase!« so se zasmejali Indof. Tone se je razrdil.

»Na Rupo grem!«

»Po Reško?«

»Po Reško!«

»Zato pa je tako prala. Kdo pa je vedel, zakaj?« so se norčevala dekleta. »Saj France je tako ne mara. Kaj bo oni! Tone, Tone!«

(Nadaljevanje prih.)

tuji njije mladež je zelo števila. Zelo lepo deluje tudi Zveza narodnih delavcev, vendar pa se opaša, da nekateri delavci še vedno porabljajo na potrebo svoje stanovske organizacije. Tudi knjižnica zveza se pridno giba ter ima ustanovljeno tudi mladinsko zvezo za laiste in dekleta. Vse življenje teh stanovskih in kulturnih organizacij pa veže med seboj prosvetno društvo, ki je pridobilo celo vrsto večernih predavanj o vseh zadevah, ki ljudi zanimajo, tako da so ljudje stalno poslušni o političnem in gospodarskem, pa tudi o kulturnem položaju. Zelo mnogo se tudi letos nastopa na odru in nedeleže od strani obiskovalcev kafe, da igralci vedno upoštevajo svojo nalogo. Dvorana je veliko prenapeljena in jo mislilo razširiti. Tudi versko življenje se poglablja. — Te dni so nas zapustili g. kaplan Jeglič ter odšli na svoje novo službeno mesto v št. Vid nad Ljubljano. G. kaplan ni mogel izreči dovolj zahvale za vnašanje njihovega udeleževanja. Noviga g. kaplana Janeza Bukovtaka vti prav prijetno pozdravljamo. — Dne 7. marca t. l. je odločil županske posle naš veterani, naseljen na vseh poljih našega javnega življenja in od vseh splošnih g. Ivan Zabret. Rabilo zdravje zadnjega časa ga je oviralo v težkih županiških poslih. Na njegovo mesto je stopil Ovesnik Janez, kmrt v Predošljah, kateremu želimo, da bi mogel s pridom vršiti težke dolžnosti. — Na svetno nedeljo popoldan ob treh priredila Fantovski odevki in Deklitski krožek svoje akademije. Priredilemo velike odličnosti!

Šmartno pri Litiji. Letos v začetku januarja je manjkalo na trgu in se pri Litiji ob društvenem domu — voda. Kaj pa je bilo? Globoko notri v zemlji je baje zaradi sušne potila teletna cev. Sedaj pa mora še več ko dva meseca večina žrnarških praevoščkov hoditi na drugi konec vsaj po vodo, kar je za one, ki jo veliko rabijo, zelo mučno, in se upravičeno jezijo in pritožujejo. Za konec boči se povedano, da je preje, ko še ni bilo novega vodovoda, tekla voda točno 111 let, da da bi se kaj pokvarilo. — F. O. in D. K. Šmartno pri Litiji priredila na Jezetovo po litijanski mladinsko akademijo s peštrm sporedom. Pridite vsi, posebno pa še stari naše mladine! — Že sedaj opozarjamo na krano zalogo iz jezuitskega življenja »Prva legija«, ki jo namerava naše prosvetno društvo uprizariti na belo nedeljo.

Toplice pri Novem mestu. V nedeljo, 3. marca na dan obletnice papeževske kronanja smo se tudi pri nas dostojno spomnili sv. očeta. Poleg slovesnosti v cerkvi, smo imeli v dvorani predavanje o sv. očetu in o večnem Rimu s skioptičnimi slikami.

Karstovska je bila, da se je izbrala toliko število moči in fantov. — Drugače pa v Topličah čakamo, da bi skopnel mnog, zakaj nudi za obzorenje vnapredov so še pripravljeni.

Leto pri Ljubljani. Dne 2. marca smo spremljali na razpisu po 85-letnega Ignaca Zamernika. Pred tremi meseci mu je umrla žena Canka, rojena Breznik, stara 82 let. Živela sto letno zakonsko življenje. Naj potola v miru!

Višnja gora. V soboto, dne 2. marca, smo pokopali uglednega posevnika Antona Skubica, po domače »Smrekarja« iz Dednega doia, v visoki starosti 87 let. Bil je vnapredno znan in spoštovan, kar je najbolj pričal njegov pogreb. Pokojnik je bil globoko veren in izobražen, saj je dovršil tri razrede gimnazije v Novem mestu. Toda oče ga je poklical domov in mu izročil obširno posestvo, ki ga je rajši s svojim praktičnim gospodarjenjem dvignil do najboplega v fari. V javnem življenju se je udeleževal kot občinski odbornik in prvi svetovalec nad 30 let. Pri naši branilci je bil odbornik in kot farši ključar je vedno skrbel za lepoto hiše božje. V njegovo hišo so prihajali samo katoliški časopisi in knjige. Rač je čital Slovenca, bil je stalen naročnik Domoljuba, Bogoljuba in Mohorjevih knjig.

Celjski ekraj. Že večkrat so se v »Domoljubu« čeli glasovi o nizki ceni mleka pri nas. Kmetijska zbornica je že pred enim letom določila najnižje cene mleka v Ljubljani. Zakaj bi tu veljalo samo za Ljubljano in ne tudi za druga mesta, kot je na pr. Celje. Prosimo Kmetijsko zbornico, da to določbo razširi in določi tudi za Celje najnižje cene, sedanjemu času primerne.

Vesela. V nedeljo, 25. februarja popoldne je bilo tu skioptično predavanje o znamenitosti Benetk in Pariza ter o najvišji gori v Evropi, o Mont Blancu (4810 m). G. prof. Janko Mlakar je na lepih skioptičnih slikah v poljudni in šaljivi besedi lepo razložil težave in nevarnosti potovanja na tako višino, kot je Mont Blanc. — Na praznik sv. Jožefa (19. marca) popoldne ob treh priredi

Prosvetno društvo privkral materinski dan s peštrm sporedom. Dekleta bodo uprizarila tudi igre v treh dejanjih »Najdena hčica. Vsi, ki spoštujete in ljubite naše skrbne matere — se potrudite in obiščite to prireditel!

Dolenjske Toplice. Malokdaj se oglasimo iz našega kraja, smo paš Topličani skromni in nočemo vsega obehati na veliki zvon, dasiravno imamo nove zvonove. Tudi elektrika nam dobro služi, katera je preteklem letu zagorela. Da smo dobili električno razsvetljavo, se je mnogo prizadeval g. kaplan Grohčič Jože, ki nas je po štiri in pol letnem bivanju in delovanju med nami v preteklem mesecu zapustil in odšel za župnega upravitelja v Zaplano. Za mnogokaj smo gospodu hvaležni. Slovo je bilo prav prisrčno. Na novem službenem mestu želimo gospodu mnogo božjega blagoslova!

Sava pri Litiji. Naš materinski dan bo na svetno nedeljo ob 3 popoldne. Letos bomo proslavili tudi očete. Pridite torej tudi vi, očetje, v obilnem številu! — Te dni smo k večjemu poštiku polodili žuvaja Antona Judeža, ki ga je v Mošeniku povozil vlak. Sedaj počiva v istem grobu ko njegov oče, ki ga je tudi vlak povozil pred 7 leti v Ponovihah. Naj Bog potolaži ženo in hčerke! — Novi trgovci Anton Rozman je otvoril pred kratkim blizu cerkve svojo trgovino. — Tombola bo 2. maja. — V noči na 7. marec je bil pokraden ves denar pri Lenartovih na Logu.

Dobriče. Minulo nedeljo je imela krajevna organizacija JRZ občni zbor, katerega se je udeležilo nad 100 članov. K stranki je pristopilo tudi nekaj novih članov. V upravni odbor so bili izvoljeni docela novi člani s predsednikom Pekolj Ivanom, županom obč. Dobriče. Zivo zanimanje posameznih članov za to organizacijo, je znak, da je tudi naša dolina politično dozorela.

Studenec pri Sevnici. Na Ponikvah je umrl Jože Mlakar v starosti 32 let. Zapuška ženo in tri neprekrbljene otroke. N. v m. p. Ostalim pa naše iskreno sožalje.

Cerkije pri Kranju. Pretekli teden je bil zaključen trimesečni kubarški tečaj, katerega je vodila poštivovalna gđ. učiteljica Kordiš Tilka. Udeleževalo se ga je 14 deklet, ki so od tečaja odnesle mnogo koristnega za življenje. Zato moramo gđ. voditeljici biti hvalečni za trud, ki ga je imela z našimi dekleti in ji izreči prisrčno: Bog plačaj! — Pri »Domoljubovem« zrebanju je žreb prisodil tudi 6 našim naroč-

Gospod Volodijovski

»Hop, hople je zaklicala Baša. Zvedaj, privajena šloveski roki, se je približala in dovalila, da jo je prijala za uzo. Baša je dvignila oči k nebu in rekla:

»Božje varstvo!«
Zares, da je dobila Azijevega konja, je bilo zanj prava sreča. Predvsem sta bila dva najboljša konja očeta odredka v njenih rokah, potem je lahko konja menjala in slednjič jo je njegova navzočnost pomirila, da se preganjanje na prično tako brž. Ako bi bil Azijev konj zdiral za vsem odredkom, bi se bili Lipki, vznemirjeni zaradi tega, brez dvoma takoj vrnili, da poiskajo svojega povejnika: tako pa si je lahko mislila, da jim ne pride na um, da se je moglo Aziji kaj pripetiti in da se odpravijo iskat ga šele tedaj, ko se jih loti nemir zaradi njegove predolge odsotnosti.

»Tudaj pa bom jaz že dalečje je končala Baša svoje razmišljanje.

Tu se je drugič spomnila, da stoji Azijevi odredki v Jampolu in Mohilovu.

»Treba se je umakniti na široko stepe in se približati reki šele tedaj, ko se znajdemo v okolici Hreptjova. Zvito je razpostavil ta strašni šloves svoje pasti, toda Bog me bo rešil iz njih!«
Tako si je mislila, abrala ves pogum in se začela pripravljati za nadaljnjo pot. Pri Azijevem sedlu je našla mušketo, rog s smodnikom, možno s krogli in možnišek s konopljinim semenom, ki ga je imel Tatar navado gristi brez prestanka. Baša je skrajkala konju stremena svojih nogi primerno in si pri tem mislila, da bo živela vso pot kakor ptič od tega semena; skrbno ga je shranila pri sebi.

Sklenila je izogibati se ljudem in prisilav, ker je bilo na teh pustinja ob vsakega šlovesa mogoče pričakovati prejši kaj slabega kakor dobrega. Sree ji je stiskala skrb, s čim bo krmila konja.

Sama si bosta morala grebati travo izpod snega in obrirati mah s skalnatih razpoklin, toda ali se ne zgrudita od slabe trave in težkih pohodov? Vendar jima ni mogla prizanašati...

Druga skrb je bila, ali se ne izgubi v pustini. Seveda ne bi zablodila, če bi šla ob Dnjestrovem bregu, toda te poti ni mogla ubrati. Kaj bo, ko pride v mršene in ogromne pušče brez poti? Kako bo spoznala, ali se obrača proti severu ali v drugo stran, če pridejo megleni dnevi brez sonca in noči brez zvezd? Da so pušče mrgolele divjih zverj, jo je manj skrbelo, ker je imela pogum v hrabrem srcu — in orožje. Volkovci, ki so hodili v krdelih, so ji mogli biti sicer nevarni, toda bala se je volče bolj ljudi nego zverin, najbolj pa, da ne bi zablodila.

»Ha, Bog mi pokaže pot in dovoli, da se vrnem k Mihailu,« je rekla glasno.

Prekrižala se je, si otira s rokavom vlago z obraza — zeblo jo je v pobledele lica — se bistro razgledala po okolici in spustila konja v skok.

XXXIX.

Nihče ni mislil na to, da bi iskal Tuhajbejeviča. Ležal je torej v samoti, dokler se ni sam zavedel.

Ko se je zbudil iz omedlevice, je sedel in skušal razumeti, kaj se z njim godi; zato se je začel razgledovati po okolici.

Toda videl jo je kakor v mraku. Potem pa je spoznal, da vidi samo na eno oko in še to slabo. Drugo je bilo izbito ali zalito s krvjo.

Azija je dvignil roke k obrazu. Prsti so mu otipali kri, strjeno na brki; tudi usta so mu bila polna krvi, ki ga je davila, tako da je moral hrkati in jo nekolikokrat izpljuniti. Strašna bolečina ga je pri tem zbadała v obrazu. Pomaknil je prste od brkov navzgor, pa jih je z bolestinim stokanjem takoj odtegnil.

Baša udarec mu je zamečkal gorenji del nosa in poškodoval lično kost.

Nekaj časa je sedel nepremično. Potem pa se je začel z očesom, na katero je še nekoliko videl, ozirati okoli sebe, in ko je zagledal v razpoki rižo snega, se je spazil tja, zgrabil polno pest snega in si ga položil na razbiti obraz.

To mu je takoj znatno polejšalo bolečine. Ko mu je torej topeči se sneg v rdečih potokih stekel na brke, si ga je zopet nabral v pest in zopet položil na obraz. Razen tega ga je začel željno jesti in to mu je prav dobro delo. Čez nekaj časa mu je postala tista neizmerna teža, ki jo je čutil na glavi, toliko lažja, da se je Azija spomnil vsega, kar se je zgodilo. Toda v prvem trenutku ni čutil v sebi ne besnosti ne jeze ne obupa. Telesna bolečina je zadušila vsa druga čustva in mu pustila samo eno željo — željo, da se čimprej reši.

Azija je pojedel še nekaj prgišč snega, potem pa se je začel ozirati za konjem. Konja ni bilo. Tedaj je izprevidel, da če noče čakati, da pridejo ponj Lipki, mora iti peš.

Uprl se je torej s rokama ob zemljo in skušal vstati, pa je le zatulil ob bolečin in zopet sedel.

Tako je sedel morda kakšno uro, potem pa se je zopet začel truditi. To pot se mu je posrečilo, da je vstal in se mogel, oprt s pleč ob skalo, vzdržati na nogah. Ko pa je pomislil, da bo treba oporo zapustiti in se preslopiti in korakati naprej po puščobni ravnini, ga je tako silno prevzel občutek slabosti in strahu, da bi se bil kmalu zopet sesedel.

Vendar premagal se je; potegnili je sabljo, se nanjo oprl in se pomaknil naprej. Šlo je. Napravil je nekaj korakov in čutil, da so noge švrtle in čvrsto vse telo, da jih ima popolnoma v oblasti, le glava — se mu je zdelo — ni njegova in mu kakor velkanska utež omahuje zdaj na desno zdaj na levo, zdaj naprej zdaj nazaj. Imel je občutek, kakor bi nosil to tako težko in omahujočo glavo s nenavadno opreznostjo in nenavadno skrbnostjo, da mu ne bi padla na kamen in se razbila.

Tudi se je včasih, ta glava s njim vred zavrtela, kakor bi jo šlo za to, da bi hodil v krogu.

„Orač“

»Orač« prinaša v tretji številki zelo zanimivo vsebino: Za izboljšanje našega kmetijstva. — B. T.: Štekarjevo pokrito gnojšče. — L. R.: Oskrbovanje travnikov. — Dr. Šime Zibert: Slinavka in parkljevka. — Inž. P. S.: Ne sadite pregodaj krompirja! — Jos Priol: Zakaj škropimo sadno drevje pozimi in s čim? — Vladimir Kuret: Vprašanje smarnice v Sloveniji. — Inž. Viktor Novak: O pozorovanju. — O. Ambroz: Iz Bele Krajine. — Vprašanja in odgovori. — Razno. — Nova knjiga. I. z. M. Cokl: Izračunavanje cene stoječega lesa. — Kmetijstvo v banskem svetu. — Dr. V. Kolendo: Kako naj kupčujemo z vinom, da ne bo kesanja, preprirov in ložb. — Kaj bo z modro galico. — Dr. Kocjan Leo: Živinski potni list. — Kratke vesti. — Tržni pregled. — Dr. inž. Grampovčan: Dom skupni si zgradimo. — Zemljo kmetu. — Matija Malešič: Stelaničeva Liska. — Ludovik Puš: Izobrazba kmečkega človeka. — Marija Ferjan: Zdaj počivaj, naše polje. — T. B.: Ludovik Puš: Kmečki stan. »Orač« (z organizacijsko prilogo KZ) izhaja mesečno. Letna naročnina 20 din. posamezna številka 3 din. Naroča se na naslov: Uprava lista »Orač« v Ljubljani, Tyrševa c. 38, telefon 49-76, p. ček. rač. 17.923.

nikom nagrade. Nagrajencem, nagrade prav privoščimo, vsem naročnikom, ki jih letos pri nas ni nič manj kot lani, pa želimo, da bi lahko skozi vse leto v miru in zadovoljnosti sprejemali vsakotredenskega obiskovalca »Domoljuba«. Prihodnje leto pa upajmo, da še drugi pridejo na vrsto. — Na cvetni petek se bo vršil pri nas živinski in kramarski sejem, ki je ponavadi izmed vseh štirih na leto še najbolj obiskan. — V četrtek zvečer bo zaključek kmečko-prosvetnega tečaja.

Kamnik. Hranilnica in posojilnica v Kamniku je imela dne 7. marca svoj redni občni zbor, ki je pokazal, da se zavod lepo razvija in da res skrbi za blaginjo in dobrobit svojih članov. Pomagala je hranilnica svojim članom, da so si postavili lastne domove, drugim, da so dokupili zemljišča ali si na kak drug način izboljšali svoje gospodarstvo, kakor je omenjal načelnik v svojem letnem poročilu. Zlasti pa se zadnja leta prizadeva, da bi med svojimi člani dvignil misel za sadjarstvo, kar se vidi v vsakoletnem koledarčku, ki prinaša primer-

ne članke o sadjarstvu in sploh uporablja vsako priliko, da vzbuja med ljudstvom zanimanje in veselje do te prekovitne panoge našega gospodarstva. Ljudstvo ima do zavoda zaupanje, kar kaže, da je bilo lani izdanih 208 novih hranilnih knjižic, na katere je bilo naloženo 2.176.854 din. Čisti letni dobiček je znašal 14.589.05 din, ki se je pripisal rezervnemu zakladu. Tudi september lanskega leta ni bil za hranilnico nevaren. Ljudje se bodo čedalje bolj zavedali, da je denar v hranilnici varneje naložen, kakor pa doma v nogavicah, kjer je vedno v nevarnosti pred različnimi vlomilci in drugimi neprijaznimi obiskovalci.

Sv. Križ pri Belih vodah. Pri romarski cerkvi smo že začeli s pripravami za popravilo. Belovaščani so zvozili že toliko peska v hrib — kar jim Bog plačaj — da bomo lahko začeli takoj s popraviljem, ko bo sneg skopnel. Do 16. junija, ko bo pri Sv. Križu hriba in 100 letnica, bi radi imeli staro cerkev popravljeno. — Z marcem je nastopil službo cerkovnik Melhijor Maza. Odslej sme poharati bernjo za kriškega cerkovnika samo tisti, ki bo imel legitimacijo s sliko, potrjeno od župnega urada v Belih vodah.

Kamniška okolica. Zadnje čase razburja skoro vso okolico znani Hacc. Ljudje ga hočejo videti zdaj tu, zdaj tam. Kar se zgodi kaj sumljivega, vse hočejo naprtili Haccetu. Dozdeva se pa nam, da hočejo nekateri z njegovim imenom orožnike samo slepiti in jih spraviti na napačno sled, kar nikakor ni priporočljivo. Tako so pred kratkim našli neke šolski otroci pismo, pisano v Haccetovem smislu, čes, ne boš me dobili orožniki v roke nikdar ne, jaz grem svojo pot... Zdi se nam, da tako ravnanje ni umestno in ne primerno. Tako resna zadeva ne spada v kraljestvo norčije in zapeljavanja.

Dobrepolje. Cesta Ponikva—Velike Lašče. Ta cesta je zelo potrebna, ker se pot v Velike Lašče za polovico skrajša. Nujno potrebno je, da se letos dovrši. Naj se merodajni činitelji zganajo.

Ježica. Katoliško prosvetno društvo na Ježici priredi na cvetno nedeljo 17. marca ob 3 popoldne štiri dejansko dramo »Prisega o polnoči«. Preskrbite si pravočasno vstopnice. — Na praznik sv. Jožefa ob 3 popoldne priredi F. O. in D. K. svojo tretjo akademijo. Prijatelji naše orlovske družine vabljeno! — Naša

Včasih se mu je stemnilo v enem očesu; tedaj se je z obema rokama opiral na sabljo.

Toda omotica mu je polagoma prešla — za to pa je neprestano paraščala bolečina — in mu vrtala v čelu, v obeh, v vsej glavi, da se je trgalo Aziji stokanje iz prsi.

Njegovi stoki so odmevali od skal, on pa je šel sredi te pustinje, krvav, strašen, bolj podoben volkodlaku kakor človeku.

Mračilo se je že, ko je zaslišal pred seboj konjski peket.

Bil je lipkoveki desetnik, ki je prihajal po porejja.

Ta večer je zbral Azija še toliko moči, da je odredil zasledovanje, potem pa je takoj ležal na kožo in naslednje tri dni ni mogel videti nikogar razen grškega zdravnika, ki mu je rane obvezoval, in Halima, ki je zdravniku pomagal. Šele četrtega dne se mu je vrnila govorica in z njo zavest o tem, kar se je zgodilo.

In takoj mu je pohitela vročična misel za Bašo. Videl jo je, kako beži čez skale in pustinje; zdela se mu je kot ptica, ki je za vselej odletela. Videl jo je, kako prihaja v Hreptov, videl jo je v močevem objemu in ob tem pogledu ga je zgrabila bolečina, hujša od rabe, in v bolečino obenem žalost, a z žalostjo sram, da je bil poražen.

»Utekla je, utekla je!« je ponavljal neprenehoma in besnost ga je davila tako, da se je včasih zdelo, da se zopet onesvesti. »Gorje!« je odslavljal Halimu, ko se je le-ta trudil, da bi ga pomiril, in mu zagotavljal, da Baša ne more ulti zasledovanju; in kopal je z nogami po kožah, s katerimi ga je pokrival stari Tatar, in z nožem grozil njemu in Grku — in tulil kakor divja zver — in hotel planiti kvišku, da bi sam letel za njo, jo dohitel in zgrabil, potem pa od srda in divje ljubezni z lastnim rokami zadušil.

Včasih je blebetal v vročici. Klical je Halima, naj mu čimprej prinese glavo malega viteza, njegovo ženo pa zvezano zapre v sosednji sobi. Včasih

sil se je z njo razgovarjal, prosil in grozil, včasih je stegoval roke, da bi jo prižl k sebi, slednjice pa je trdno zaspal in spal cel dan. Ko pa se je zbudil, ga je mrzlica popolnoma zapustila, tako da je lahko sprejel Kričinskega in Aduroviča.

To sta tudi že nujno želela, ker nista vedela, kaj bi začela. Vojaštvo, ki je odšlo pod mladim Novovlejskim, se sicer ni imelo vrniti pred čvema tednoma, toda kakšen nepričakovani slučaj bi lahko povzročil, da bi se prej vrnil, tedaj pa je bilo treba vedeti, kako se vesti. Kričinski in Adurovič sta se hotela sicer le na videz vrniti v službo ljudovlade, toda vso zadevo je vodil Azija; samo on jima je mogel dati navodila, kaj naj storita, samo on jima je mogel pojasniti, kaj bi jima prineslo večjo korist, ali da se takoj vrne na sultanovo zemljo ali pa se potajita in delata, kakor da služita ljudovladi, in kako dolgo naj bi to trajalo. Oba sta dobro vedela, da hoče konec koncev tudi Azija izdati ljudovlado, toda mogoče je bilo, da jima ukaže čakati z javno izdajo do vojne, da bi bila kar najbolj učinkovita. Njegova navodila naj bi jima bila pri tem povelje, ker se jima je vsilil za voditelja kot glava vse zadeve, kot najbolj svet in vpliven in slednjice kot Tuhaš-bejavik, sin med vsemi ordami slovitega viteza.

»Uro!« sta torej pristopila k ležanju in se mu klanjala, on pa ju je pozdravil, še ves slab, z obvezanim obrazom in enim očesom, toda že popolnoma zdrav. Takoj ko sta vstopila, jima je rekel:

»Bolani sem. Zenska, ki sem jo hotel ugrabit in zase obdržati, se mi je iztrgala iz rok in me ranila z ročajem pištole. Bila je to žena poveljnika Volodijovskega... Naj bi kuga pobrala njega in ves njegov rod!«

»Zgodi se tako, kakor si rekel!« sta odgovorila oba ritmojstra.

»Bog daj vama, zvestima, srečo in zdravje!« Potem so se začeli takoj razgovarjati o tem, kaj jim bo treba storiti.

Nadaljevanje prihodnjice.)

G. Štercin in Kmetijska družba

Na zasedanju banovinskega sveta 16. februarja 1937 je bil narodni poslanec Janez Štercin iz Kapljic prvi po Kmetijski družbi ostre besede glede poslovanja Kmetijske družbe ki je v tiskanih izjavah nevelj. Bil je poslanec Mravljic in Sencin Ivo sta v zvezi s Kmetijsko družbo vložila povelj G. Štercinu tožbo zaradi tega, kar je trdil v Kmetijski družbi na zasedanju sveta: 1. Da je Kmetijska družba kot združba izkazala potrpežljive računsko zaključke in izkazovala dobičke, ki so bili fiktivno izgube; 2. da se je rezervni sklad od leta 1934 do leta 1935 zmanjšal od 4.272.000 na 3.000.000 din in da je tudi pri rezervnem skladu ostala izguba okrog 1.400.000 din; 3. da je izgubil svoj čas upošleval list družbe »Kmetovalec« vlagan. Tako je svoj čas bil tiskan

v več kot 10.000 izvodih. Leta 1936 je še v 1500 izvodih, leta 1937 pa samo še v okrog 2000 izvodih; 4. da se rešila Kmetijska družba kljub zmožnostem prometu ni zmanjšala in da je neodoljivo sileno plačevalo in da družba plačuje potovanja v inozemstvo; 5. da se je sklenila s jabolki izalovila in da je mnogo jabolki segnilo in 6. da je Kmetijska družba tudi pri kupcih s cenami napravila 250.000 din izgube.

G. Štercin je po svojem zastopniku dr. Vortiču podal dokaz resnice in je pristojna oblast izročila tudi pregled poslovanja Kmetijske družbe. Te dni bi morala biti pred ljubljanskim sodiščem razprava. Na veliko razčudenje so tožitelji izpeli, kar se čimprej odločijo od lošbe.

katoliške družbe so začutila potrebo po ustanovitvi dijaškega krožka, ki naj zbere v svoj krog vse dijakе pri nas na Ponarju. Katoliško prosvetno društvo sklene in vabi vse dijakе na prvi sestanek, ki bo na praznik sv. Jozefa ob 10 dopoldne v cerkvenem domu na Jčici. — Za vrhovnočasno čas bo tri dni pred sv. Jožefom tridesetna letna obnova s kratkim govorom in liturgijami Matere Božje za vse laike in moške naše župnije. Začetek vsakokrat ob 8 zvečer. Na svidenje!

Na Hr. Jakob ob Savi. Kat. prosvetno društvo uprizaro na svetno nedeljo, 17. marca ob 3 popoldne igra v 4 dejanjih »Sinc. Vstopna občajna. Prijatelji lepe drame, vabljani!

Male žrtve, velika koristi! Biskopično romanje Irtat-Split 22 dni! Spored tekmovalstva 3 dni (znamke). Naslov: »Po božjem svetue, Ljubljana.

Ceminar. Ono nedeljo smo pokopali komaj 15-letno Reginico Arh. ki je morala umreti v tej veliki mladosti. Splevala je mlada nedolžna duša v nebo med angelce, kar naj bo v tolažbo žalostnim staršem. — Članice tak, dekliškega krožka so na tiho nedeljo priredile lepo uspešno materinsko proslavo.

Blagovica. Lepo je bilo videti na tiho nedeljo, ko so pristopili k mizi Gospodovi skoraj vsi moške in fantje in županje. — Na praznik sv. Jozefa ob 3 popoldne priredi Prosvetno društvo v Blagovici igro »Žrtve spovedne molčanosti. Pridite!

Raka pri Krikeni. Preteklo soboto zjutraj nas je iznenadilo par potresnih sunkov. — Zaječ je tudi pri nas napravil na mlajših jabolčnih nasadih nepopravljivo škodo. — V minulem tednu je zatihnil oči Ozimkov Tone. Naj počiva v miru!

Jesenice. Za radoviliški okraj je Kmetijska zbornica priredila v bistricki, 8. marca enodnevn kmetijski knjigovodski tečaj. Tečajniki, ki so prišli iz okolice Podnarta, iz Bleda in iz Bohinjskega kota, so s zanimanjem sledili predavatelja, ki je v poljudnih besedah obrazložil pomen kmetijskega knjigovodstva za uspešno gospodarstvo. — Banaka uprava je priredila dvodnevni vrtnarski tečaj, ki je bil 8. in 9. marca v poslopju ljudske šole. Predavali so znani, ki se liče dobrega vrtnarstva. Poslušalci (okrog 100) so pazno sledili besedam. Sprejeli se je sklep, da se vpeljejo poizkusni vrtni, v jeseni pa se bo napravila vrtnarska razstava, da se vidi, kdo zna najbolj vrtnariti.

Golnik nad Kranjem. V zdravilišču na Golniku so na zadnje čase dogajale množične talvine, katerim v začetku in potem še precej časa niso mogli priti na sled. Po dolgem iskanju je padel sum na posestnika Jerneja Dolena, ki ima svojo domaćijo v bližini zdravilišča Golnik. Ko so orožniki napravili pri njem hišno preiskavo, so res našli precej raznih odelj in posteljnine iz zdravilišča. Zgodilo pa se je, da je orožništvo pri tej priložnosti odkrilo še nekaj, s čimer se tudi lahko pride v navzkriž s paragrafom. Pri tej priložnosti so nehoti odkrili še nekaj drugega. V podstrešju so namreč dobili 44 falsificiranih bankovcev po 500 din in 1 bankovec za 1000 din, ki so bili v delu, poleg tega pa še nekaj orodja in priprav za izdelovanje denarja. Med tem ko so bili bankovec po 500 din še neizdelani in za promet še nerahni je bil tisočdinarski bankovec že precej dogotovljen, vendar pa za promet še ne sposoben. Dolena so zaprli in sedaj delajo preiskavo, če je bilo v ta posel vpletenih mogoče še kaj njegovih pomagačev. Izgleda da do sedaj ponarejeni de-

nar še ni bil izročen v promet. Aretirani, pri katerem so odkrili kovanico denarja, je bil še predkaznovan.

Kranj. Te dni se je zgodila na kranjskem kolovozu strašna eksplozija. Kranjska tovarna gornija je dobila vagon bencina. Ko so hoteli delavci preločiti bencin, so opazili, da je odvodna cev zamrzajena, očitno zato, ker je bila na dnu cisterne voda, ki jo niso izpraznili pred polnjenjem in je zato zamrznila. Podjetje je naročilo kleparškemu podjetju Smolej, da s svojo ogrevalno napravo za otanje zamrzajenih cevi skuša odjati cer pri bencinu. Podjetje je poslalo ogrevalno napravo s svojim pomočnikom Viktorjem Batičem, stariš 21 let in dozna iz Ljubljane. Ko je pomočnik priglal ogrevalni kotel, da bi voda zavrela in da bi dobil paro, je kotel iz neznanih vzrokov eksploziral in fantu je odrgal nogo nad gležnjem. Batiča so takoj peljali z avtom k zdravniku, ki je odredil takojšen prevoz s rešilnim avtom v ljubljansko splošno bolnišnico.

njega. Pokojni Peter je bil mirnega značaja, pa vendar živahen, vesel, priljubljen pri vseh, ki so ga poznali. Z njim ni izgubila le družina ljubljene sina in brata, ampak tudi tukajšnje Prosvetno društvo vnelega in požrtvovalnega člana in delavca. To dokazuje dejstvo, da je včasih prihitiel k vajam za prireditve, četudi je bil zaposlen v Škofji Loki, torej 18 km daleč. S takimi člani se more ponašati le malokatero društvo. Peter! Bil si med prvimi, ki so se prijavili v naše Prosvetno društvo in zdaj si prvi naš umrli član. Naj Ti bo lahka domača zemlja in upamo, da boš tudi za svojo požrtvovalnost bogato nagradjen. Nam vsem ostaneš v častnem spominu. Zalujočim domačim pa naše globoko sožalje.

Nova Štifta pri Sodražici. Kaj pridno delamo na gospodarskem in prosvetnem polju. Naše izobraževalno društvo je priredilo na svečeno igro »Deseti brate, ki je nad vse dobro izpadla. Naša

Sprejem v salezijanski zavod

V salezijanski zavod Marjanišče v Veržeju se sprejemajo le telezno zdravi fantje vzornega vedenja, ki so dovršili osnovno šolo s prav dobrim uspehom in imajo namen posvetiti se duhovskemu ali redovniškemu poklicu tu ali v tujini. Sprejemajo se tudi taki, ki so nekoliko prekoračili po zakonu določeno starost za prvi razred. Tisti, ki smejo delati sprejemne izpite na državnih gimnazijah, naj prej naredijo izpit, ki bo okoli 20.—25. junija. Naj jenci delajo vsako leto izpite na državnih gimnazijah. Prav dober uspeh pri teh skušnjah svedoči, kako resno je učenje in vzgoja v zavodu. Za namene tečajne pogoje naj se interesirajo obrnejo na: Vodstvo aal. zavoda v Veržeju pri Ljutomeru.

po Sloveniji in Hrvaškem znana boja pot nima nobenega pravega prometnega sredstva. Zato moramo nad vse pozdraviti prizadevanje naše banovine, ki je omogočila gradnjo nove ceste od Lipovice do Nove Štiftice. G. ban je za letos doletel lepo vožo za ta namen, za kar se mu iskreno zahvalimo. Saj bo s tem tudi mnogo naših ljudi prišlo do zaslužka. Od Nove Štiftice proti Travnici gori pa imamo s pomočjo banovine še novo cesto, katere je velikanskega gospodarskega pomena za vso ribniško dolino. Vrednost naših gozdov se je potrojila. Cesta je lasti zadruge »Velika gorca«. V nedeljo 11. februarja smo imeli občini sbor, ki je zadruzi zahteval najboljše smernice za bodoče. Samo denarne težave nas tarejo, ker moramo cesto sami vzdrževati. Razpisana je zdaj tudi služba cestarja in se prijave sprejemajo pri zadruzi do 10. marca. Določeno imamo mitnino, katero pobira cestar. V bodoče se bo to vrnilo s bloki, zato naj vsak voznik zahteva od cestarja listek s številko in ceno. Od voza s par konj ali volov se bo pobiralo po 6 din. s 1 konjem 3 din, s kravo in konjem 4 din, za voz dveh krav po 2 din. Cene se razumejo za člane zadruge, nečlani plačujejo dvojno vozo. Cesta je važna tudi iz tujakoprometnega stališča, saj je Nova Štifta naša priljubljena boja pot. Travnica gora pa krasna izletniška točka. — Upajmo, da bosta obe cesti, zgornja in spodnja, dograjeni in v dobrem stanju do leta 1941, ko bo Nova Štifta praznovala 300 letnico svojega obstoja.

Beštas! ob Savi. Postni čas ne sme biti samo nekaj spomin ali le v tem, da se morda zdržimo kake jedi, ampak nam mora služiti za notranjo duhovno obnovo. V ta namen bomo v naši župniji imeli od 15.—19. marca duhovne vaje. Od 15.—17. za žene in dekleta, ki bodo zaključene v nedeljo 17. marca ob 8 s skupnim sv. obhajilom. Popoldne pa bo proslava materinskega dne. Za moške in fante bodo duhovne vaje od 17.—19. istočasno v župni cerkvi in v Salezijanskem zavodu na Radni. Začetek v nedeljo pri prvi sv. maši in sklep s skupnim sv. obhajilom med pevo sv. mazo na Jožefovo. Obenem pa bodo imeli šolarji skupno velikončno obhajilo na Jožefovo ob 8. V vse družine bomo poslali še posebna vabila in prosimo, da se temu vabilu odzovete. Če se bomo tako pripravili na veliko noč, bomo zares praznovali praznik vstajenja k novemu življenju v milosti božji.

Brode pri Škofji Loki. Zaključil se je banovinski gospodinski tečaj. Udeleženci je bilo 13. Lahko bi jih bilo več, pa so ljudje zelo starokopitni, da ne privoščijo svojim hčeram potrebnega znanja za bodoče življenje. Predavala sta knet. ref. Hladnik in zdravnik dr. Koejančič. Vditelecem tečaja se prav lepo zahvalimo za njih trud in želimo veliko uspeha na tem polju. — V kratkem bomo imeli dnevni sadjarski tečaj in sicer dva dni sedaj, en dan pa v jeseni o spravljaju sadja. — V Gabrku je umrl znan Mitrovi oče, bil je navdušen lovec. Bog mu bodi dober plačnik!

Nova Štifta pri Gor. gradu. Delavci se pri nas največ preživljajo s sekanjem in spravljajem lesa, kar nimamo industrije kakor po drugih krajih. Letos je graščinska uprava v Nazarijih po planinah posekala večjo količino lesa, pri katerem je bilo zaposlenih precej delavcev. Kar se tiče plače pa delavci niso bili posebno zadovoljni. In, ali bi ne bilo prav, da bi zaposlili najprej res kruha potrebne, potem šele druge.

Zabrdje pri Močni. Dne 20. februarja je umrl Alojzij Zore v starosti 41 let. Več let je bolehal na želodcu in iskal zdravlja v bolnišnici, kjer je bil tudi operiran. Pokojnik je bil znan daleč na okrog kot vzoren gospodar in izvrsten katolik. Pokopali smo ga na pokopališču sv. Helene ob velikem številu pogrebcev. Zapustil je ženo in 5 neprekrljenih otrok. Naj počiva v miru — preostalom pa naše sožalje.

Sv. Marjeta niže Ptuja. Oojenke gospodinskega tečaja in gojenci kmečke nadaljevalne šole pri Sv. Marjeti so ono nedeljo naredili po železnici zlet v Mursko Soboto. Ogledali smo si razne zanimivosti. V tovarni g. Benka smo videli zanimiva skladišča in hladilnice mesne robe. Po ogledu tovarne smo skupno odšli na novo, lepo urejeno kmetijsko šolo v Rakičanu. Res lepe živali v lepih hlevih. Po opoldanskem okrepčilu, ki nam so ga v zavodu gostoljubno pripravili, smo se morali v dvorano, kjer nam je inž. Pador z raznimi zanimivimi skiptičnimi slikami v poljudni razlagi pokazal in orisal razvoj in napredek zavoda, njegove posamezne gospodarske panoge in posebnosti. Za tem smo se še hitro ogledali celotno šolo, učilnico, delavnico, spalnico itd. Hvala vsem, ki so pripomogli k lepo uspelem izletu.

ZAHTEVAJTE NOVI CENIK

NAJVEČJA DOMAČA TRGOVSKA
HIŠA V JUGOSLAVIJI

CELJE 19

J. Fraprotnik

Domžale — Ljubljanska cesta št. 108

priporoča svoje najnovejše šivalne stroje, pogrezljive, vseh svetovnih znamk, po najnižjih cenah. — Velike izbira moških in damskih dvokoles. — Na zalogi tudi malo rabljeni in dobro ohranjeni šivalni stroji in dvokolesa.

Razbirjevalca komunizma sta si tožila, da njuna zveze ne uspeva tako, kot sta pričakovala. »Prilivati bo treba,« je menil eden. »Tisto pa ne,« je odklonil drugi, ki je dal nedavno nekje za piščeto. »Dokler so pili, tedaj so še klicali živio,« je pravil, »zato so me pa napodili.

Črni gaber kupim

na takoj ali za posek posani. Plačilo takoj, tudi pred posekom. Pogodbe je potrebno poslati takoj na upravo »Domoljub« pod številko 10392

»No, kako se kaj imaš?« je vprašal mlad poštopač tovariša, ko sta se srečala na cesti. »Ze gra,« mu je odvrnil, »samoo preveč je konkurence. Ti si še deseti, ki sem ga danes srečal.«

Po hudi zimi

na nam vendarle bliža spomlad, ter bo treba misliti na novo pomladansko obleko!

Tvrška F. I. Goričar

Ljubljana, Sv. Petra cesta 29

sporoča vsem svojim odjemalcem, da ima posebno veliko izbira moških in damskih štofov še prav dobre kvalitete na zalogi, ter od teh še nad polovico po starih cenah, ter tudi novo blago ima še po ugodnih cenah, ker je bilo pravočasno naročeno. — Tvrška bo dajala do Velike noči pri vsakem nakupu nad 100.— din lep svilen žepni robček, pri nakupu moške obleke svilen krayatol — Izkoristite ugodno priliko ter povejte tudi svojim znancem!

Hranilne knjižice zaščitnih zavodov in vsake vrste vrednostne papirje kupujemo, proti takojšnjem plačilu.
RUDOLF ZORE, Ljubljana
Gledališka ulica št. 12.

Brežice. Na prvem prosvetnem večeru dne 17. februarja je g. p. K. Zakrajšek v svojem predavanju naslikal našo največjo sodobno rano — izseljenstvo. Na drugem večeru 27. febr. pa nas je g. prof. J. Mlakar v zanimivem predavanju popeljal v Dolomite. Na prihodnjem prosvetnem večeru (18. marca) pa bo predaval prof. dr. Blaznik iz Celja o zehilic. Le tako naprej! — Za vse lante v fari se bodo vrstile v dneh 16., 17. in 18. marca duhovne vaje s skupnim sv. obhajilom na Jožefovo zjutraj. Popoldne ob 3 pa bo odsek v župnišču priredil zunanjo proslavo svojega praznika. Ob tej priliki vabimo vse lante, da se udeležijo polnoštevilno duhovnih vaj. Starši, predvsem pa očetje, pridite pogledat na Jožefovo popoldne proslavo, ki je namenjena predvsem vam, da se prepričate, kako se vzgajajo vaši otroci v naših organizacijah. — DK pa bo priredil na velikonočni ponedeljek popoldne in zvečer v dvorani Narodnega kina materinsko proslavo, na katero vabimo vse naše matere, da pridejo pogledat svoje malčke, kaj so se za materinski dan naučili.

Sv. Lovrenc na Pohorju. V nedeljo, dne 3. marca je bil 32. redni letni občni zbor Kmečke hra-

nilnice in posojilnice. V splošnem se je stanje posojilnice izboljšalo. Vlagatelji so se omejili v dviganju do nujnih potreb. Nove vloge so se dvignile od 32.308 na 41.532 din. Premalo! Ljudje božji, hranimo za slabe čase! Mogoče bo kdo ugovarjal, češ danes so viharji vojni časi, ki ne obetajo nič dobrega; temu bi takole odgovorili: Leta 1908 se je ustanovila tukajšnja posojilnica in je do izbruha svetovne vojne dobila prav lepo število hran. vlog. Tudi takrat niso bili rožnati časi in vendar ljudem ni vzelo to pogum. Resnici na ljubo moramo reči, da so vprav ti vlagatelji, ko so takrat neustrašeno vlagali svoje prihranke, sedaj hvalili Boga in zatrjevali, kako modro so ravnali. Naj bo danes eden najvažnejših sklepov ta, da vsi brez razlike stremimo in delamo na tem, da se v letošnjem letu dvignjejo nove vloge v čast in ponos zavoda, v korist krajevemu gospodarstvu in v največjo korist pa vlagateljem samim, ker bodo imeli denar varno shranjen in jim bo služil lepe obresti!

Vojašk pri Celju. Občni zbor živinorejskega selekcijskega društva in Vojašku bo na Jožefovo (19. marca) popoldne v kavarni Kaš. — Fantovski odsek in DK sta priredila zelo uspešno akademijo.

LJUDSKA POSOJILNICA V LJUBLJANI

zadruga z neomejenim jamstvom

Ljubljana, Miklošičeva cesta 6

v lastni palači

obrestuje hranilne vloge

najugodnejše

Nove in stare vloge,

ki so v celoti vsak

čas izplačljive

obrestuje po **4%;** proti odpovedi po **5%**

Mali oglasnik

Vsaka družina vratica ali sin prostor velja za enkrat 5 din. Naročniki »Domoljuba« plačajo samo polovico, ako kupujejo kmetijske potrebščine ali prodajajo svoje prebabe ali druge poslovi, oziroma obrtniki pomočnike ali vajence in narobe. Prihodnja za malo oglase se plačajo v naprej.

Kamnosek pomočnika

sprejem Kunovar Fr.
sv. Križ, Ljubljana.

Hlapca

h kmetijskim sprejemom.
Pavčina Zavojica, Dobrunja.

Manjše posestvo

kupim, obsejajoče iz gošpodarskega poslovanja, njive, travnikov, vasi nekaj gove in svinj, 3 glav živine, sodna lega. Natančni opis s ceno je poslati na upr. »Domoljuba« pod »Posestvo« št. 1141.

Hlapca in dekle

sprejem Tomčadev
št. 15, Ljubljana.

Posestvo

oddajeno od Dobruha 15 akrov, z nove hiše, po niski ceni napredal. Zupandil Anton, posestnik - Reva, p. Dobruha.

Malo posestvo

prodam. Barba Kokati, Spodnje Ritya, Krušnica.

Dinamo

110 voltov, v dobrem stanju, prodam. Cena po dogovoru. Naslov v upr. »Domoljuba« pod št. 1174.

Večje posestvo

preko 15 akrov, ki se stoji iz ev. vinograde, gozdov in ev. vinograde, kupim. Ponudbe s točnimi podatki, opisom in ceno na upravo »Domoljuba« pod št. 1164-65, št. 1175.

Kmetičkega fanta

od 14 let naprej sprejme na kmetijo Gregor, Zadvar 1, p. Dobrunja.

3 prašiče

po 4 mesece stare - prodaj Ivan Kobal, Zg. Kaseš, p. D. M. Polje

Kmetički mlin

na stalni vodi prodam. Škodmer 1, p. Dob p. Domoljub.

Fanta

14 let starega, za vsa kmetička dela, sprejem. I. Jerumen, Mla vas 7, p. Jezica.

Izredna pridelka!

Kmetička posestvo, obsejajoče iz 410 ha njiv, 180 ha travnikov, 11.50 ha pašnikov, poračinskih z bukovin, murekovi, borovin in dragin dragov. 1.50 ha bukovin in mešanega gozda, nekaj vrta, hiša, hlev na 12 glav živine, velik kmetičko-dvojnik (šokan), dve kleti, svinjaki, nepojti ter na željo se stroji. V hiši je elektrika, vodovod, oddajna je pol ure od župne cerkve, šole in občine, ob banovinski cesti, 3 uri od žel. postaje. Zaradi presejitve, bremen prosto, zelo ugodno napredal. Na željo se izloči nekaj parcel. Natančnejši opis remlin kupcem pod naslovom »Postno letišče - Beunje pri Cerknici št. X.«

150 ikupnikov

na ročno stanozemnično prodam. Podgoršek Andrej, Skarudna.

Fanta

starega od 17 let naprej, sprejemem takoj v službo. Vajen mora biti kmetičkih del. - Plača dobra, sicer pa po dogovoru. Sprejemem tudi vajenca za kamnoseško obrt. Hrana in stanovanje v hiši, ostalo po dogovoru. - Zagore Josip, kamnosek, Brailin, p. Novo mesto.

Manjše posestvo

ugodno napredal. Al. Jerič - Trebnje, vas Rodne 9.

Hlapca

sprejemem k goveji službi. - Prodaja mladega konja črne barve, 4 leta starega. - Vidmar Jakob, Ižanska cesta 183, Ljubljana.

Hlapca

pridonega in postnega za vsa kmetička dela, sprejme Stodan Ignacij, Čarje 1, p. Moste-Ljubljana.

Strešna opeka

raščena, ca. 2000 komadov, kupim. - Ponudbe na upr. »Domoljuba« pod »Opeka« št. 1144.

Hlapca

za kmetička dela, pritenega in pridnega, sprejemem. - Naslov v upr. »Domoljuba« pod št. 1121.

Breje svinje

in en par prašičkov, 6 mes. starih, prodam. - Šoberje 15, D. M. v Polju.

Prodaj

ročni mešarski voziček, težko njivsko brano, reporibanko, 1 fermetice (60, 19 in 15 cm), vse v dobrem stanju. - Kočar Miha, Hlače 25, D. M. Polje.

Prodaj

več metrov javorovih plohov različne debelosti. - Burger Ivana, Viasoko, Sentur.

Fant

15 let, pošten, z dežela, bi se rad izučil mešarske obrti. Naslov v upr. »Domoljuba« pod št. 1109.

Fanta

za kmetička dela, starega 16 do 18 let, takoj sprejme Kunovar, Dointee 1, p. št. Vid nad Ljubljano.

Deklica

sprejemem k otrokom na kmetu v bližini Kranja. Naslov v poštini »Slovenca« v Kranju.

Čebele

3 šindarčice, 5 kranjčev, prodam. Šotlar, Razborje, Vel. Loka.

Kovačkiga pomočnika

sprejme takoj Golob Gasper, Zadvar 25, p. Dobrunja.

Dekle

matna, pošteno, delavno, z dobrimi sprječali ali vajz z gošpodinjskim tetajem, ki ima vsejelo do kuhne, dobi dobro plačano službo v trgovski hiši. Sprejme se tudi deklo za kmetička dela. Ponudbe na upr. »Domoljuba« pod »Ljubljana« št. 1105.

Bukove hlode

kupuje Remec - Co., Kamnik.

Moške obleke

perile in vasa oblačila po priznanih niskih cenah si nabavite pri Preskerju - Sv. Petra cesta 14 - Ljubljana.

Pozor!

Prav poceni je napredal 16 popolnoma novih silvalnih strojev, 120 koles, večje stevilo otroških vozičkov in nešteto vsakovrstnih drugih predmetov pri »Promet« nasproti Križanske cerkve.

Za hlapca

na kmetijo gre 25-letni fant. - Naslov v upr. »Domoljuba« pod št. 1155.

Hlapca

za kmetička dela, takoj sprejme Hribar Anton, Rudnik št. 47, p. Ljubljani.

Stare gosli

delo, kontrabase in peklavirje v dobrem in slabem stanju kupi Warbinek - Ljubljana, Miklošičeva 4.

Hlapca

od 14 let naprej sprejemem na kmetijo. - Grad, Vevče 50, D. M. Polje.

Fanta

17 do 18 let starega, za kmetijo, sprejme - Tislar, Kleče št. 21, p. Jezica.

Pšenično slamo

500 kg. prodaj - Fr. Bezjak, Preska 26, p. Medvode.

Vajenca

z vso oskrbo sprejme podkovski kovač Fr. Šveglj, Gorice 12, p. Golnik.

Veverica

domače mačke in pa zajce, če so dobri, prinese k Zdraviču, Ljubljana, Stari trg.

Hlapca

h konjem, ki je vešč kmetičskih del, deklo h kravam in prašičem ter perico, ki dobro pere in lika, sprejme Zavod sv. Tereske v Ponikvah, takoj v službo. Vaj naj bi bili starejši, samski ali ovdoveli. Pismeno ali pa osebno se je zgledati v Zavodu v Ponikvah.

Vajenca

za kovaško obrt takoj sprejemem. - Jože Juhant, Jarše št. 14, p. Domžale.

Fant

z manjšim posestvom, sedaj pri vojakihi, želji znanja z dekletom v svrhu ženitve, ki ima nekaj dota. Naslov v upr. »Domoljuba« pod št. 1199.

Kmetička deklica

revnih staršev ali pa brez, se sprejme v pomoč gospodinji. - Ponudbe na upravo »Domoljuba« pod »Postnec«.

Kravar

absolvent kmetijske šole dobi stalno mesto v umobolnici na Studencu. Zgledaj naj se osebno s pričevali in dokazili o doseganem službovanju pri upravi umobolnice v Ljubljani, Poljanski nasip 12.

Parcelo kupim

takoj, za letošnje hišico, na Gorenjskem, v bližini vode in železnice. - Ponudbe na upr. »Domoljuba« pod »Legla in cene« št. 1181.

Pekovskega vajenca

sprejemem. Vsa oskrba v hiši. Ponudbe na upr. »Domoljuba« pod »Vajence« št. 1159.

Kupim

malo hišo z njivo, v bližini farne cerkve, na Dolenjskem ali na Štajerskem. Cena ca. 15.000 din. - Ponudbe na A. R. M. p. Trbišče, Dolenjsko.

Bencinski nafta motor

3-4 ka, z veliko in malo mlatinico, zelo ugodno prodam. Stefan Škrbinšek, Spod. Haldina, p. Ptuj.

Hlapca

ki je vajen konj in poljskih del, sprejme: Juvan, Sr. Gameljne št. 20.

Vsakovrstno zlato,

srebro in briljante kupuje vsake količine po najvišjih cenah.

A. Božič, Ljubljana

Franciskanska ul. 2. Velika zaloga vsakovrstnih ur, budilk in nakita po najnižjih cenah.

Hlapca

vajenega kmetičkega dela, sprejme Crnak, Zg. Zadobrova 8, p. D. M. v Polju.

Fige, slive in hruške

dobite pri trvdri Fr. Pogačnik d. s o. z. v Ljubljani, Tyrševa c. št. 32 (Javna skladišča).

Lepe

vzorci sukna za moške obleke in površnike ter raznovrstno ostalo manufakturo nudi po solidnih cenah

Oblačilnica za Slovenijo

Ljubljana, Tyrševa 29 (hiša Gospodarske zveze) Do preklica nudimo blago deloma tudi na hranilne knjižice članic Zadržne zveze v Ljubljani.

V vsako hišo Domoljuba!

Moštrova esenca Mostin

Zašto umetno esenco Mostin si lahko vsakdo z malimi stroški pripravi izbirno, obstojno in zdravo domačo pijačo. Cena 1 stekla za 150 litrov din 20,-, po pošti din 35,-, 2 steklenici po pošti din 55,-. 3 steklenice po pošti din 75,-. Pazite, pravi Redin in Mostin se dobi samo z gornjo sliko.

Prodaja draperije Kam, Ljubljana, Židovska ul. 2. Na deželi pa zahtevajte Mostin pri Vašem trgovcu ali zadrugi.

Na županstvu se je zgledala zgovorna ženica za podporo. »Blagajna je prazna,« so jo zavrnil, »nimamo denarja.« - »Kaj pa naj počnem?« je dejala. - »Po hišah pojdi,« so ji svetovali. - »Saj še po tleh komaj hodim,« jim je zarobila. Če bi hodila po hišah, bi se kmalu ubila.

»Domoljube stano 33 din za celo leto, za inozemstvo 60 din. - Depise in ipise sprejema uredništvo »Domoljuba«, naročnino, inserate in reklamacije pa uprava »Domoljuba«. - Oglasi se razlaševajo po posebnem ceniku. - Telefon uredništva in uprave: 40-04. - Izdajatelj: dr. Gregorij Petjak - Urednik: Jože Količek. - Za Jugoslovansko tiskarno: Jože Kramarič.